

LEXI-LOGOS

Greek Language & Culture Center

Μια Λέξη Για Έναν Λόγο Τεύχος 11 - Ιούνιος 2024

Οι εποχές ως φυσική παρατήρηση, αφαιρετική ιδέα, χρονικό ορόσημο. Οι εποχές ως προσωπικά ή συλλογικά βιώματα, μία ασυνεχής μετάβαση διαδοχικών καταστάσεων.
Τέλος εποχής δίχως να αντιλαμβανόμαστε την αρχή της, υποσχέσεις νέας εποχής χωρίς να προεξιφλούμε το τέλος της. Εκτιμήσεις όπως “ωραία εποχή” ή “άσχημη εποχή” για...
Ιστορικές εποχές, η εποχή των εκάστοτε γενεών που τις σημάδεψε.
Εποχές που στις μέρες μας τείνουν στην απροσδιοριστία, στην έλλειψη διάκρισής τους.
Εδώ, πάνω, γύρω, μέσα μας, τώρα, ένα καλοκαίρι τέτοιο που οι ποιητές οι οποίοι το ύμνησαν και μας το σύστησαν, ίσως να μην το αναγνώριζαν.
Ας πορευτούμε μ'εκείνο που γαλουχηθήκαμε και μ'αυτό που μας εκπλήσσει.

Παναγιώτης Τσούμας

Πλατεία Καπνικαρέας 3, 6ος όροφος, 10563 Αθήνα

T.+302103311602,+306976673395
info@lexi-logos.gr/www.lexi-logos.gr

©Patrice Delory

Οι τέσσερις εποχές και η επίδρασή τους

Υπάρχουν μόνο λίγα θέματα, που δίνουν τόσο πολλή έμπνευση, όπως οι τέσσερις εποχές. Καλλιτέχνες, όπως ζωγράφοι, μουσικοί, φωτογράφοι αλλά και άνθρωποι επιχειρηματικού κόσμου, εμπνέονται από αυτό το θέμα. Τα τελευταία τουλάχιστον 500 χρόνια έχουμε πάρα πολλές μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης. Στη μουσική, το πιο γνωστό έργο είναι του συνθέτη Αντόνιο Βιβάλντι. Αυτό είναι ένα κοντσέρτο για βιολί. Άλλος συνθέτης εμπνευσμένος από τις τέσσερις εποχές είναι ο Π. Ι. Τσαϊκόφσκι. Το έργο του είναι για σόλο πιάνο. Να αναφέρω άλλο ένα πολύ ενδιαφέρον έργο, τις τέσσερις εποχές από το Μπουένος Άιρες, του Α. Πιατσόλα, γνωστού συνθέτη ταγκό.

Και ζωγράφοι εμπνεύστηκαν από αυτό το θέμα. Στο μουσείο του Λούβρου, υπάρχει το έργο του Νικολά Πουσέν, που είναι τέσσερις εικόνες, τέσσερα διαφορετικά τοπία. Αυτό είναι και το τελευταίο του έργο. Ένας άλλος σημαντικός ζωγράφος είναι ο Τζουζέπε Αρτσιμπόλντο. Οι πίνακες του, εμπνευσμένοι από τις τέσσερις εποχές βρίσκονται σε διαφορετικά μουσεία.

Και στον τομέα των επιχειρήσεων συναντάμε πολλές φορές τις τέσσερις εποχές. Εστιατόριο, καφετέριες, ξενοδοχεία που φέρουν την ονομασία «Τέσσερις Εποχές». Το δημοφιλές αυτό θέμα το συναντάμε και στα φαγητά. Σχεδόν κάθε πιτσαρία, σερβίρει πίτσα «Τέσσερις Εποχές»

Έτσι, βλέπουμε πόσο ισχυρή είναι η επιρροή των τεσσάρων εποχών μέσα στον χρόνο σε κάθε τομέα των ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

Ekaterina Vostrikova

Οι τέσσερις εποχές του κινηματογράφου

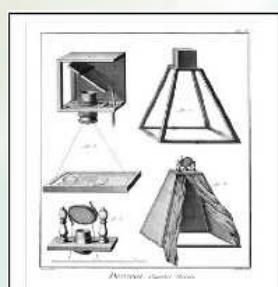
1) Η προέλευση

Η ιστορία του κινηματογράφου ως θέαμα ξεκίνησε στο Παρίσι στις 28 Δεκεμβρίου 1885. Από τότε αλλάζει και βελτιώνεται. Από τις βωβές ταινίες στις ταινίες ήχου, την εισαγωγή του χρώματος και των νέων ψηφιακών τεχνικών.

Οι απαρχές του κινηματογράφου ανάγονται στα πρώτα πειράματα στη φωτογραφία, αφού η αποτύπωση της εικόνας επιτεύχθηκε με τεχνικά μέσα, το επόμενο βήμα ήταν να βρεθεί ένας τρόπος να δοθεί κίνηση, χρώμα και ήχος σε αυτές τις εικόνες που είχαν τραβηγχτεί.

Φωτογραφία: από τις ελληνικές λέξεις 'φως' και 'γραφή'.

Η φωτογραφία είναι το αποτέλεσμα συνδυασμού τεχνικών λήψης και επεξεργασίας εικόνας. Η πρώτη από αυτές τις εφευρέσεις είναι η σκοτεινή φωτογραφική μηχανή η οποία είχε ήδη περιγραφεί από τον Αριστοτέλη και τον Ευκλείδη τον 5ο αιώνα π.Χ. Τα διαφορετικά μοντέλα και οι τεχνικές αυτής της μηχανής εξελίχθηκαν με την πάροδο του χρόνου.

Η δαγκεροτυπία

Ήταν η πρώτη φωτογραφική διαδικασία, που ανακοινώθηκε το 1839. Εφευρέθηκε από τον Luis Daguerre.

Η ιδέα της λήψης εικόνων και της προβολής τους ήταν ήδη πολύ παλιά:

το θαυματρόπιο

Από το ελληνικό: θαύμα και τρόπος

Αποτελείται από ένα δίσκο με δύο διαφορετικές εικόνες και στις δύο πλευρές και ένα κομμάτι σχοινιών σε κάθε πλευρά του δίσκου. Και οι δύο εικόνες ενώνονται τεντώνοντας τη χορδή μεταξύ των δακτύλων, με αποτέλεσμα ο δίσκος να περιστρέφεται και να αλλάζει γρήγορα την όψη του. Η γρήγορη περιστροφή δημιουργεί οπτικά την ψευδαίσθηση ότι και οι δύο εικόνες είναι μαζί.

Το Μαγικό Φανάρι

Είναι μια οπτική συσκευή, προπομπός των συσκευών με τις οποίες ξεκίνησε η τέχνη του κινηματογράφου. Βασίστηκε στον σχεδιασμό της σκοτεινής κάμερας.

Είχε ένα σετ φακών και μια κινητή βάση όπου τοποθετούνταν διαφανείς ταπετσαρίες σε γυάλινες πλάκες και αυτές οι εικόνες φωτίζονταν και προβάλλονταν.

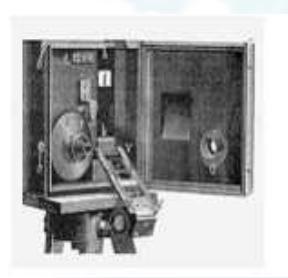
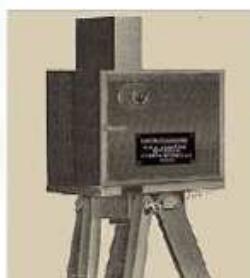
το φωτογραφικό τουφέκι

Είναι ένας από τους προγόνους της φωτογραφικής μηχανής. Μπορούσε να πυροβολήσει 12 εικόνες ανά δευτερόλεπτο. Ήταν η πρώτη εφεύρεση που απαθανάτισε κινούμενες εικόνες στην ίδια πλάκα.

2) Ο βωβός κινηματογράφος

Εμπνευσμένοι από αρκετές εφευρέσεις που είχαν ήδη δημιουργηθεί, οι αδελφοί Lumièrē, ο Auguste Marie Louis Nicolas Lumière (Besançon, 19 Οκτωβρίου 1862-Λυών, 10 Απριλίου 1954) και ο Louis Jean Lumière (Besançon, 5 Οκτωβρίου 1864-Bandol, Ιουνίου 1948), εφηύραν μια μηχανή που ονομαζόταν Κινηματογράφος, μια συσκευή που επέτρεπε την προβολή και την αντιγραφή κινούμενων εικόνων, και δημιούργησαν επίσης το δημόσιο θέαμα που προέκυψε από την έκθεση της λειτουργίας αυτής της συσκευής. Το πρώτο βήμα είχε γίνει προς τη γέννηση του βωβού κινηματογράφου.

Η πρώτη του εμπορική δημόσια προβολή στις 28 Δεκεμβρίου 1895, μπροστά σε περίπου 40 καλεσμένους που είχαν πληρώσει εισιτήριο και προσκεκλημένα μέλη της οικογένειας, θεωρείται παραδοσιακά η γέννηση του κινηματογράφου.

Οι πρώτες προβολές είχαν αρκετά μέτρια έσοδα. Στην πρώτη, συγκεκριμένα, εισπράχτηκαν συνολικά 35 φράγκα. Ωστόσο, αυτοί οι πρώτοι 35 θεατές διέδωσαν τα νέα για όσα είχαν δει σε όλη την πόλη. Αυτή η δημοσιότητα από στόμα σε στόμα αντικατέστησε αποτελεσματικά την έλλειψη Τύπου και σύντομα πλήθη συγκεντρώθηκαν για να έχουν πρόσβαση στις προβολές. Μετά τα εγκαίνια, η τιμή ορίστηκε στο 1 φράγκο. Κάθε ταινία διαρκούσε περίπου ένα λεπτό. Οι προβολές διαρκούσαν 25 λεπτά και διαδέχονταν η μία την άλλη.

Για ένα διάστημα, ο κινηματογράφος θεωρούταν ένα μικρό αξιοθέατο, ένα περιοδεύον θέαμα, αλλά η οριστική ώθηση για την εύρεση ιστοριών και τον πειραματισμό με οπτικούς αφηγηματικούς πόρους ήταν όταν ο ψευδαισθητής Ζορζ Μελιές χρησιμοποίησε τον κινηματογράφο για πρώτη φορά ως συμπληρωματικό στοιχείο για τις παραστάσεις του. Αργότερα θα χρησιμοποιήσει αυτούς τους πόρους στον κινηματογράφο, δημιουργώντας στοιχειώδη, αλλά αποτελεσματικά ειδικά εφέ.

Οι κινηματογραφιστές συνειδητοποίησαν τις μεγάλες δυνατότητες που πρόσφερε η εφεύρεση και έτσι την πρώτη δεκαετία του 20ου αιώνα εμφανίστηκαν πολλά μικρά κινηματογραφικά στούντιο, τόσο στις Ηνωμένες Πολιτείες όσο και στην Ευρώπη.

Εκείνη την εποχή, οι ταινίες διαρκούσαν μόνο λίγα λεπτά, ασχολούνταν με αρκετά απλά θέματα και, τόσο σε σκηνικά όσο και σε κοστούμια, ήταν σχετικά φθηνές στην παραγωγή. Επιπλέον, η τεχνική δεν είχε λύσει το πρόβλημα του ήχου, έτσι οι παραστάσεις συνοδεύονταν από πιάνο και αφηγητή (βλ. βωβές ταινίες). Όμως εκείνη την εποχή εμφανίστηκαν σχεδόν όλα τα κινηματογραφικά είδη (επιστημονικής φαντασίας, ιστορικό ή εποχής). Το είδος που απουσίαζε ήταν, φυσικά, η μουσική κωμῳδία, η οποία θα έπρεπε να περιμένει μέχρι να εμφανιστεί ο κινηματογράφος με ήχο.

3) ηχητικός κινηματογράφος

Ο κινηματογράφος ήχου είναι εκείνος στον οποίο η ταινία ενσωματώνει ήχο συγχρονισμένο (δηλαδή τεχνολογικά συζευγμένο) με την εικόνα.

Η πρώτη εμπορική ταινία που προβλήθηκε με πλήρως συγχρονισμένους ήχους εμφανίστηκε στη Νέα Υόρκη τον Απρίλιο του 1927, με την πρεμιέρα του *The Jazz Singer*. Τα πρώτα χρόνια μετά την εισαγωγή του ήχου, οι ταινίες που ενσωματώνουν συγχρονισμένους διαλόγους ήταν γνωστές ως "ηχητικός κινηματογράφος".

Στη δεκαετία του 1940, οι ομιλούσες ταινίες ήταν παγκόσμιο φαινόμενο. Στις Ηνωμένες Πολιτείες συνέβαλαν ώστε να διασφαλιστεί η θέση του Χόλιγουντ ως ένα από τα πιο ισχυρά πολιτιστικά/εμπορικά συστήματα στον κόσμο. Στην Ευρώπη (και, σε μικρότερο βαθμό, αλλού) η νέα εξέλιξη αντιμετωπίστηκε με καχυποψία από πολλούς σκηνοθέτες και κριτικούς ταινιών που ανησυχούσαν ότι η εστίαση στον διάλογο θα ανέτρεπε την κύρια αισθητική αρετή του βωβού κινηματογράφου.

4) Ψηφιακός κινηματογράφος

Ήταν το 1901 όταν δημιουργήθηκε η πρώτη έγχρωμη ταινία στην ιστορία, σε σκηνοθεσία του φωτογράφου Έντουαρντ Τέρνερ: ο τρόπος που την έκαναν ήταν να τραβήξουν τις σκηνές ασπρόμαυρα και μετά να προσθέσουν πράσινα, κόκκινα και μπλε φίλτρα. Τέλος, δημιουργήθηκε με τη συρραφή των αρχικών πλάνων και των φίλτρων σε έναν ειδικό προβολέα. Αργότερα, το 1916, έφτασε το Technicolor και η τεχνική του χρώματος βελτιώθηκε ολοένα και περισσότερο.

Καθώς η τεχνολογία προχωρούσε, εμφανίστηκαν νέες δυνατότητες για ταινίες. Τη δεκαετία του 1990, οι ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές άρχισαν να κερδίζουν δημοτικότητα στην κινηματογραφική βιομηχανία.

Αυτές οι κάμερες χρησιμοποιούσαν ψηφιακούς αισθητήρες για τη λήψη εικόνων, αντί για τη χρήση ταινίας σελιλόιντ. Αυτό κατέστησε δυνατή την εγγραφή και αποθήκευση ταινιών σε ψηφιακή μορφή. Ο ψηφιακός κινηματογράφος (ή D-Cinema) είναι μια πλήρως ψηφιοποιημένη τυπική μορφή κινηματογραφικής προβολής για εμπορικές προβολές. Το πρότυπο D-Cinema δημιουργήθηκε από την κοινοπραξία Digital Cinema Initiatives, LLC (DCI), μέλη της οποίας είναι τα μεγάλα στούντιο του Χόλιγουντ - Walt Disney Pictures, Fox Broadcasting Company, Paramount Pictures, Sony Pictures Entertainment Universal Studios και Warner Bros. Το 2000, η ταινία «Dancer in the Dark», σε σκηνοθεσία Λαρς φον Τρίερ, έγινε η πρώτη ταινία που ηχογραφήθηκε εξ ολοκλήρου σε ψηφιακή μορφή. Αυτό το ορόσημο σηματοδότησε την αρχή μιας νέας εποχής στον κινηματογράφο. Καθώς η ψηφιακή τεχνολογία έγινε πιο προσιτή και εξελιγμένη, περισσότεροι κινηματογραφιστές υιοθέτησαν τον ψηφιακό κινηματογράφο ως μέσο που προτιμούσαν.

Ana Isabel Bravo Sanabria

η ηδονή προσμένει τον πόνο
- και αντίστροφα
πιο γρήγορα,
πιο ακαβαλίκευτα -
σε μια δίνη που θυμίζει τον κυματισμό
των κρεμασμένων ρούχων
στα καταλονικά μπαλκόνια,
ή των εποχών στο χείλος του χρόνου.

Bianca Foghel

Οι εποχές του μπαλκονιού

Όλες οι εποχές μας αρέσουν πολύ στο μπαλκόνι μας. Σε κάθε πέρασμα εποχής, παρατηρούμε με ενδιαφέρον τις αλλαγές, μερικές φορές πολύ μικρές.

Το φθινόπωρο, για παράδειγμα, είναι ακόμα ζεστό, αλλά ο ήλιος μας προσεγγίζει όλο και λιγότερο, ακόμα κι αν προσπαθεί! Το χρώμα των κοκκινισμένων φύλλων των θάμνων κάνει το φως πιο απαλό. Είναι η καλύτερη στιγμή για να απολαύσουμε το τραπέζι μας, από το πρωινό μέχρι το βραδινό. Εκτός όταν έρχεται ο άνεμος, οπότε είναι η ώρα του πάρτι για τη Μίου-Μίου, τη γάτα μας! Με όλα αυτά τα κόκκινα και χρυσά φύλλα να στροβιλίζονται προς όλες τις κατευθύνσεις, δεν ξέρει πια που να στρέψει το κεφάλι της.

Και μετά έρχεται ο χειμώνας. Το παράθυρο παραμένει κλειστό. Σχεδόν δεν πηγαίνουμε πια στο μπαλκόνι. Προτιμάμε τη γωνία του τζακιού. Άλλα όταν χιονίζει φοράμε τις μπότες μας, τα καπέλα μας, το παλτό μας και τα γάντια μας για να παίξουμε έναν μεγάλο χιονοπόλεμο. Στη Μίου-Μίου αρέσει πολύ να πηδά στο χιόνι, είναι πρωταθλήτρια στο να πιάνει τις χιονόμπαλες! Θαυμάζουμε το τραπέζι μας, καλυμμένο με ένα ωραίο στρώμα χιονιού. Όσο πιο παχύ είναι, τόσο περισσότερο χαιρόμαστε. Ξέρουμε ότι δεν θα κρατήσει πολύ. Στη Μίου-Μίου αρέσει πολύ να πηδά στο χιόνι, είναι πρωταθλήτρια στο να πιάνει τις χιονόμπαλες! Θαυμάζουμε το τραπέζι μας, καλυμμένο με ένα ωραίο στρώμα χιονιού. Όσο πιο παχύ είναι, τόσο περισσότερο χαιρόμαστε. Ξέρουμε ότι δεν θα κρατήσει πολύ.

Σιγά-σιγά, ο ήλιος επιστρέφει στο μπαλκόνι. Στους θάμνους τα μπουμπούκια εμφανίζονται. Ανοίγουμε το παράθυρο διάπλατα για να μπει ο δροσερός αεράς και η μυρωδιά του γιασεμιού που έχει ανθίσει. Ήρθε η ώρα για ένα μεγάλο καθάρισμα. Γκρινιάζει η Μίου-Μίου, κρύβεται, το λάστιχο του μπαλκονιού δεν είναι ο φίλος της. Ωστόσο, ενδιαφέρεται πολύ για τα μικρά πουλιά που δραστηριοποιούνται στους θάμνους. Το τραπέζι μας μετατρέπεται σε σχολική τάξη όπου κάνουμε τα μαθήματα ελληνικών.

Επιτέλους το φως λάμπει εκ νέου. Στις 6 το πρωί, ο ήλιος ανατέλλει στο μπαλκόνι μας και κάνει πολλή ζέστη ήδη. Γρήγορα, να κατεβάσουμε τις τέντες και να κλείσουμε το παράθυρο! Θα τις ανεβάσουμε και θα το ανοίξουμε απόψε όταν επιστρέψει η δροσιά. Στη Μίου-Μίου αρέσει αυτή η ζέστη. Τεντώνεται και ξαπλώνει στη σκιά των θάμνων. Ο άντρας με το μπουζούκι επέστρεψε. Τραγουδάει μια παραδοσιακή μελωδία. Συνοδεύει το βραδινό μας που τρώμε... στο τραπέζι, βεβαίως!

Κάθε εποχή κάτι συμβαίνει στο μπαλκόνι μας!!

Valérie και Laurent Thuiller

Η Νοσταλγία Των Τεσσάρων Εποχών

Ένα Παρθενικό Ταξίδι

Θα σου περιγράψω ένα δυστοπικό σενάριο. Δεν είχα δίκιο να πάρω θέση σε αυτήν την πτήση. Είπα στον εαυτό μου, κατά πάσα πιθανότητα, θα μας αφήσουν εδώ στην γη να γίνουμε στάχτη... να πεθάνουμε.

Οπότε, δεν είχα κάτι να χάσω όταν κρύφτηκα εδώ στο διαστημόπλοιο.

Παρ' όλα αυτά, νομίζω ότι αυτό το εισιτήριο αγοράζει μόνο ψεύτικη ελπίδα, αφού περιπλανιόμαστε στο διάστημα χωρίς σίγουρο προορισμό. Όσο περνάνε οι "μέρες", όπως λέμε ακόμα, όσο περνάνε οι αναμνήσεις ενός κόσμου που φλέγεται πλέον.

Η Κόλαση στην Γη

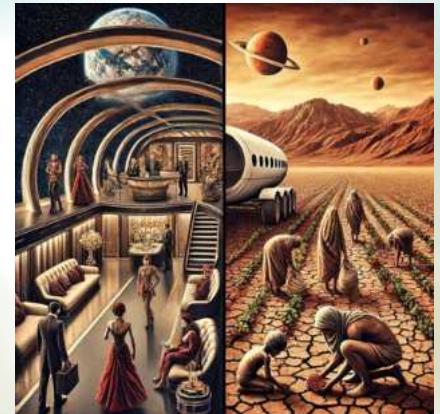
Σιωπή...μοναξιά... μόνο η σκόνη μεταφέρεται στον αέρα. Έχουν ξεραθεί τα πάντα. Κυριαρχεί μια ατελείωτη ξηρασία. Βασικά προϊόντα σαν το νερό και το ηλεκτρικό ρεύμα είναι σπάνια διαθέσιμα. Σύντομα δεν θα υπάρχουν. Μόνο μια απουσία των τεσσάρων εποχών, μια νοσταλγία των τεσσάρων εποχών. Θυμάμαι τις εποχές της παιδικής ηλικίας μου - βροχή, χιόνι, τα πάντα. Τώρα, απομένει μόνο ένα ατελείωτο καλοκαίρι.

Ήμασταν απλοί αγρότες. Δουλεύαμε σκληρά για γενιές σε αυτό το χώμα, ο πατέρας έμαθε από το δικό του πατέρα, όπως έμαθα εγώ από το δικό μου. Δεν ήταν δουλειά για πλούτο, απλά για ζωή. Τώρα δεν περιμένουμε καλό θερισμό για πρώτη φορά αλλά για πάντα. Δεν θα ξαναδούμε φθινόπωρο. Δεν έρχεται η βροχή.

Μόνο υπάρχει "καλό"καίρι. Ξηρό. Ζεστό. Στο χωράφι, βλέπω πως λιώνει το πιο παλιό ελαιόδεντρό μας μέσα στο χώμα, μια ανατριχιαστική γκριμάτσα στην φάτσα του. Δεν έχει βγάλει καρπούς για τουλάχιστον μια δεκαετία. Οι γαλότσες μένουν γεμάτες με σκόνη, κάθονται άχρηστες σε μια γωνιά. Το χώμα, χωρίς νερό, χωρίς σπόρους, δεν έχει κάτι να μας φέρει.

Ο θερισμός φέτος αποτελείται από φλούδες πατάτας, σκόνη, και θαλασσινό αλάτι. Τις καλύτερες μέρες ταΐζουμε τα παιδιά μας με αποξηραμένες πιπεριές. Μερικές μέρες, νιώθω ότι το στομάχι μου τρώει τον εαυτό του.

Πως ακριβώς καταστράφηκε το οικοσύστημά μας; Τόσα χρόνια είχαμε βάλει το κέρδος σε υψηλότερη θέση από την πολύτιμη φύση μας, τόσα χρόνια είχαμε αγνοήσει τα σημάδια ενός πλανήτη που υποφέρει, που παίρνει την τελευταία ανάσα του. Το μπετόν, το τσιμέντο, οι υποδομές μιας "προχωρημένης" κοινωνίας ήταν τα μόνα που είχαν ανθίσει πρόσφατα... και οι βαθιές τσέπες των πλούσιων καπιταλιστών σίγουρα. Οι αγρότες, εμείς, ξεχασμένοι από τους "προχωρημένους", να μετράμε τους σπόρους μας και τα ψιλά μας με το ένα κουρασμένο χέρι.

Χάνουμε όλοι μετά από ένα σημείο... όσα λιγότερα προϊόντα υπάρχουν, αυξάνονται οι τιμές, πεθαίνουν οι φτωχοί πρώτα. Οι Φτωχοί που μένουν έχουν δημιουργήσει καινούργιο πολιτικό ύφασμα. Οι πλούσιοι πήραν εισιτήρια και φύγανε στον Άρη - σαν αστροναύτες - χωρίς θάρρος - αφού, σε αυτές τις καταστάσεις, ο άγνωστος του διαστήματος είναι η πιο ασφαλής επιλογή παρά τον αναπόφευκτο θάνατο που τους περιμένει στην γη. Τουλάχιστον αυτό ήλπιζαν.

Μόνο ένας πλανήτης ήταν

Εδώ στο διάστημα, δεν μας νοιάζουν πια οι εποχές της γης. Σκέψου όλα τα ποιήματα και τραγούδια, όλα τα δάκρυα και όλες τις κραυγές που έχουν γεννηθεί από την ομορφιά των εποχών της γης μας. Και τώρα, δεν μας νοιάζει πια. Δεν πειράζει, θα γράψουμε καινούργια σταν φτάσουμε. Αναρωτιέμαι πως είναι η οικογένεια μου, στον γνωστό μονώροφο αγρόκτημα; Κλαίω όταν σκέφτομαι πόσο διψάνε, αναρωτιέμαι αν ζουν πια. Πλέον αναρωτιέμαι αν - αφού φύγανε όλοι οι "προχωρημένοι", που ρουφούσαν τον πλούτο της γης, αν τα πράγματα ξαναθίζουν από την πτώση;

Στην γη, για κάποια χρονική στιγμή πάντως, οι υπόλοιποι είχαν αρχίσει να διατηρούν τις δουλειές τους. Οικογένειες και γείτονες δεν άντεχαν μόνοι τους, σύντομα χρειάστηκαν να συνεργαστούν, να μοιράζονται βασικά προϊόντα και υπηρεσίες. Συμμορίες που γεννήθηκαν εκεί στην πτώση της κοινωνίας ενώθηκαν, και ξανάνθισε μια καινούργια εποχή πολιτικής της γης. Και έτσι, σιγά, ανέστησαν την ζωη στην γη. Ροές αίματος στους δρόμους έγιναν ροές καθαρού νερού, φέρνοντας καινούριους καρπούς στο χώμα. Καψαλισμένα δάση ξαναγεννήθηκαν και εξαπλώθηκαν ευρέως. Το χάος έγινε τάξη, οι δολοφονίες έγιναν γεννήσεις, και η ξηρά ενυδατώθηκε. Σαν να έχουμε αφαιρέσει έναν καρκίνο από την σάρκα και να βλέπουμε με κάποιο τρόπο τα υγιή κύτταρα να ξαναμεγαλώνουν.

Ένας Καινούργιος Κόσμος

Επιτέλους, φτάσαμε! Δόξα τω θεώ! Ευρήκαμεν!;;;;;

Elise Nunn με Ehrlich Andre

Γιατί οι άνθρωποι πρέπει να σκεφτούν τη χειμερία νάρκη

Ζείτε στο βόρειο τμήμα του βόρειου ημισφαιρίου; Εκεί όπου ο χειμώνας είναι μακρύς και διαρκεί σχεδόν μισό χρόνο. Οι γούνινοι φίλοι μας έχουν μια πολύ καλή λύση για να προσαρμοστούν σε αυτή την κατάσταση. Μερικά ζώα απλά παραλείπουν αυτή την περίοδο του έτους και κοιμούνται - ονομάζεται χειμερία νάρκη. Ακολουθούν σημαντικά σημεία γιατί οι άνθρωποι πρέπει να εξετάσουν αυτή τη στρατηγική.

- Το χειμώνα οι μέρες είναι μικρές και ο καιρός άσχημος, για αυτό όλοι μένουν μέσα στο σπίτι τους. Γιατί λοιπόν, δεν φτιάχνουμε μια φωλιά όπως τα ζώα και απλά να κοιμόμαστε; Αυτό θα βοηθούσε επίσης το πορτοφόλι μας επειδή δεν θα χρειαζόταν να πληρώνουμε για τις συνδρομές μας στο γυμναστήριο ή στη σάουνα, τις οποίες σίγουρα χρειαζόμαστε για να επιβιώσουμε την κρύα εποχή.
- Θα παραλείπαμε την εποχή που στο βόρειο τμήμα του κόσμου μόνο το λάχανο και οι πατάτες είναι το εποχικό φαγητό. Αυτό θα βοηθούσε την κλιματική αλλαγή επειδή δεν θα χρειαζόταν να εισάγουμε νόστιμα τρόφιμα από μακριά.
- Θα αποφεύγαμε τις περιόδους επαναλαμβανόμενων χτυπημάτων από το ξυπνητήρι (snoozing), επειδή είναι αδύνατο να ξυπνήσουμε νωρίς το πρωί όταν είναι σκοτεινά έξω.
- Για όλους τους ανθρώπους που τους αρέσει να αναβάλλουν τα πράγματα: Όλες οι προθεσμίες θα αναβληθούν για μήνες!
- Το καλύτερο είναι ότι θα ταξιδεύαμε στο χρόνο μέχρι την άνοιξη και έρευνες έχουν δείξει, ότι η χειμερία νάρκη επιβραδύνει τη γήρανση.

Πειστήκατε;

Anatoli Ender

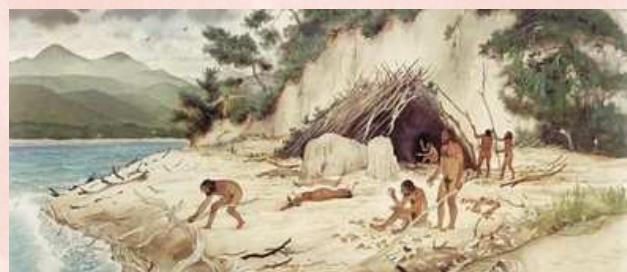
Αρκούδα που ξυπνάει μετά τη χειμερία νάρκη.
(Source: white rock bear shelter)

Οι τέσσερις εποχές της ανθρώπινης κατοίκησης της Νίκαιας

Πρώτη εποχή

Περισσότερο από 400.000 χρόνια πριν ...

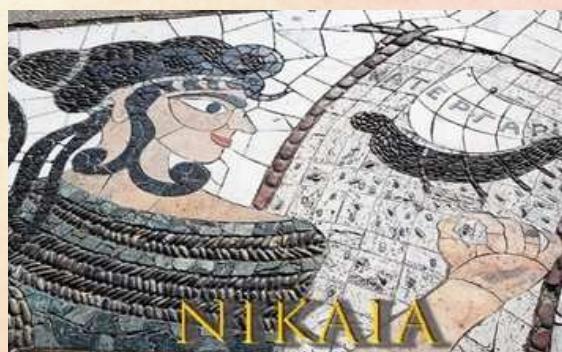
Το 1958, κατά την έρευνα της περιοχής για τη διεύρυνση του λιμανιού, οι εργάτες ανακάλυψαν έναν αρχαιολογικό χώρο. Βρήκαν ίχνη κατοίκησης, τροφής και μια τεράστια νεκρόπολη που περιείχε ανθρώπινα οστά και υπολείμματα ζώων. Ο χώρος αυτός, που ονομάζεται « Terra amata » ή « η Αγαπημένη Γη », είναι πολύ πλούσιος σε αντικείμενα που υποδηλώνουν ένα δασικό περιβάλλον και ένα εύκρατο, υγρό κλίμα. Τα ζώα είναι ελέφαντες, αρουραίοι, αγριογούρουνα και ρινόκεροι. Οι πρόγονοί μας χρησιμοποιούσαν βότσαλα για να κατασκευάσουν εργαλεία και όπλα.

Το αντικείμενο που βρέθηκε στον ιστότοπο «Terra Amata»

Δεύτερη εποχή : αρχαίοι χρόνοι, η ελληνική περίοδος:

Οι Φωκαείς: η ελληνική πόλη Νίκαια

Λίγα είναι γνωστά για τους αρχαίους χρόνους, εκτός από το ότι η περιοχή κατοικήθηκε τουλάχιστον τον δέκατο αιώνα π.Χ. από τους ντόπιους και ότι τον τρίτο αιώνα υπήρξε επαφή μεταξύ των τελευταίων και των Ελλήνων της Φωκαίας, στους οποίους αποδίδεται το όνομα της περιοχής: «Νίκαια», ο νικητής. Αυτό το ηρωικό όνομα είναι αποτέλεσμα της υπερηφάνειας των κατοίκων της Νίκαιας σε μεταγενέστερους χρόνους. Σήμερα γνωρίζουμε ότι, αντί για μια υποθετική μάχη μεταξύ των Ελλήνων και των Λιγουριανών, το όνομα Νίκαια αναφέρεται σε μια ρίζα της Λιγουρίας, nis, που σημαίνει πηγή.

Στη βάση του μεσαιωνικού πύργου, μέχρι πρόσφατα, μια πηγή ανέβλυζε στην παραλία, παρέχοντας δροσερό, πόσιμο νερό στα διερχόμενα πλοία και τους φαράδες. Η προέλευση του ονόματος της Νίκαιας, αν και λιγότερο ένδοξη, εξηγεί αναμφίβολα γιατί οι Έλληνες παρέμειναν εδώ και συνδύασαν έναν οικισμό με μια αμυντική τοποθεσία, όπως στις Συρακούσες, όπου το νησί της Ορτυγίας είναι το απαραίτητο προπύργιο της Κρήνης της Αρέθουσας. Από την εποχή του ελληνικού αποικισμού, ο λόφος φαίνεται να καταλαμβάνεται συνεχώς από ανθρώπινη παρουσία. Στους αρχαίους χρόνους, η Νίκαια απλωνόταν στους πρόποδες του λόφου, και οι κάτοικοί της κατέφευγαν στην κορυφή του, όταν οι βαρβαρικές επιδρομές καθιστούσαν επικίνδυνη την πεδιάδα και ακατοίκητη τη ρωμαϊκή Cemenelum.

Χρονολογία της εγκαθίδρυσης των Φωκαέων

Χάρτης της κατοχής της Νίκαιας από τους Φωκαέων

Πρώτο μέρος με πράσινο χρώμα, το δεύτερο μέρος με κόκκινο χρώμα αντιστοιχεί στη σημερινή παλιά πόλη, στο μαύρο τετράγωνο δεν υπήρξε ελληνική κατοχή, μπλε βέλος = η πηγή στην παραλία

- 600 Ίδρυση της Μασσαλίας

3ος αιώνας π.Χ. Ίδρυση του εμπορικού σταθμού της Νίκαιας από τους Έλληνες της Μασσαλίας

Αρχές του 2ου αιώνα π.Χ. Οι Λιγουριανοί λαοί της περιοχής, οι Δέκατοι και οι Οξυβιανοί, εντείνουν τις επιθέσεις τους κατά της Αντίπολης και της Νίκαιας. Οι Μασσαλιώτες απευθύνθηκαν στη σύμμαχό τους Ρώμη. Ήταν σύμμαχοί τους επειδή το εμπόριο με τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία ήταν σημαντικό. Μετά τη Μασσαλία, η Νίκαια ήταν σημαντικό λιμάνι για τα εμπορεύματα από την Ανατολή, ιδίως τη Φοινίκη και την Αίγυπτο.

Η Μασσαλία ήταν πάντα σημαντικός σύμμαχος της Ρώμης. Η πόλη των Φωκαέων έσπευσε να βοηθήσει τη Ρώμη σε καίριες στιγμές της ανάπτυξής της.

- 390. Για να πληρώσει το βαρύ τίμημα που επέβαλαν οι Γαλάτες του Βρέννου μετά την κατάληψη της Ρώμης.

- 264 - 146. Για να κερδίσει τους Ποντιακούς Πολέμους εναντίον της Καρχηδόνας, του κοινού εχθρού.

- 154. Ο Ρωμαίος ύπατος Quintus Opimius κερδίζει μια συντριπτική νίκη επί των Δεκαετών και των Οξυβίων, λαών της Λιγουρίας. Τα ρωμαϊκά στρατεύματα καταλαμβάνουν την Αίγιθνα, ένα οπίδιο των Δεκαέων. Οι Ρωμαίοι επιστρέφουν στους Φωκαείς/Έλληνες τα εδάφη που πήραν από τους ντόπιους. Οι ελληνικές αποικίες της Αντίπολης (η πόλη απέναντι από την πόλη) και της Νίκαιας (Νίκη), που αναφέρονται για πρώτη φορά στα διοικητικά έγγραφα, διαχειρίζονται τα κατακτημένα εδάφη.

Θα προσπεράσουμε οικειοθελώς την πολύ πλούσια ρωμαϊκή περίοδο, η οποία θα μας πήγαινε πολύ μακριά.

Τρίτη εποχή: Μεσαίωνας (6ος αιώνας έως 1391) και ένταξη στην κομητεία της Σαβοΐας (1391 - 1860)

Κατά τη διάρκεια του πρώιμου Μεσαίωνα, η Νίκαια διοικούνταν από τους Οστρογότθους και στη συνέχεια έγινε μέρος του Εξαρχάτου της Ραβέννας, αναπόσπαστο τμήμα της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Υπήρξαν μάλιστα δύο σύντομες περίοδοι κατά τις οποίες η Νίκαια ήταν ένας σε μεγάλο βαθμό αυτόνομος δήμος, και έτσι υπήρξε η «Ναυτική Δημοκρατία της Νίκαιας». Η πόλη αυτή άντεξε όλες τις επιθέσεις του στόλου του Λουδοβίκου ΙΔ', οι οποίες οδήγησαν στην πλήρη καταστροφή της από τις στρατιές του βασιλιά Ήλιου. Ολόκληρη η μεσαιωνική πόλη ισοπεδώθηκε όταν κατέλαβε τη Μασσαλία το 1660, και το 1705 ήταν η σειρά του κάστρου. Ακολούθησε μια μακρά περίοδος (από το 1176 έως το 1388) κατά την οποία η Νίκαια τέθηκε υπό την κυριαρχία των κόμητων της Προβηγκίας.

Στη συνέχεια, καθ' όλη τη διάρκεια του ύστερου Μεσαίωνα και της Αναγέννησης μέχρι τη Γαλλική Επανάσταση, η Νίκαια ανήκε στα κράτη της Σαβοΐας, τα οποία απέκτησαν τη μοναδική τους έξοδο στη θάλασσα. Η κομητεία της Νίκαιας είναι πρώην κράτος της Σαβοΐας. Δημιουργήθηκε το 1388 με την παράδοση της Νίκαιας στη Σαβοΐα στο πλαίσιο του Πολέμου της Διαδοχής της Προβηγκίας, η μεταβίβασή της στον Οίκο της Σαβοΐας επικυρώθηκε το 1419 ως αυτοκρατορικό φέουδο της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Μέχρι το 1526, η εδαφική αυτή απόκτηση αναφερόταν ως «Νέες Χώρες της Προβηγκίας». Το 1793, η κατεχόμενη κομητεία έγινε αναπόσπαστο τμήμα της Γαλλικής Δημοκρατίας ως το 850 διαμέρισμα, με την ονομασία Alpes-Maritimes. Επιστρέφοντας στη Σαρδηνία το 1814, ο νομός έγινε τμήμα της Νίκαιας το 1818, στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης του Βασιλείου της Σαρδηνίας.

Σπίτι που χρονολογείται στον 15ο αιώνα, από την οικογένεια της Σαβοΐας, όπως φαίνεται από το οικόσημο

Η πρόσοψη με τις αναπαραστάσεις των Καρυάτιδων είναι μοναδική

Από το 1793 έως το 1860, η πόλη άλλαζε τακτικά χέρια ως αποτέλεσμα πολέμων και συνθηκών μεταξύ της Γαλλικής Δημοκρατίας, η οποία την ήθελε για μεγάλο χρονικό διάστημα, και του Βασιλείου της Σαρδηνίας.

Γιατί η κομητεία της Νίκαιας ήταν τόσο σημαντική για τη Γαλλία;

Υπήρχαν δύο βασικοί λόγοι: πρώτον, ήταν ένα άνοιγμα στη Μεσόγειο με ένα επιπλέον λιμάνι. Δεύτερον, τους έδινε την ευκαιρία να εισέλθουν στην Ιταλία χωρίς, όπως ο Αννίβας, να χρειαστεί να διαπραγματευτούν τα περάσματα των Άλπεων, τα οποία ήταν τόσο επικίνδυνα και δαπανηρά σε ανθρώπινες ζωές.

Τέταρτη εποχή : από το 1860 έως σήμερα

Η προσάρτηση της κομητείας την Νίκαιας ήταν πρωτίστως επιθυμία του Ναπολέοντα Γ', ο οποίος ήθελε να βοηθήσει την Ιταλία να επιτύχει την ενότητα, προκειμένου να περιορίσει την Αυστρία. Ωστόσο, για να αποφύγει τη δημιουργία ενός δυνητικά επικίνδυνου ενιαίου κράτους δίπλα στη Γαλλία, ο αυτοκράτορας απαίτησε το Δουκάτο της Σαβοΐας και την κομητεία της Νίκαιας, δύο στρατηγικά σημαντικές περιοχές από στρατιωτική άποψη, σε αντάλλαγμα για τη βοήθειά του.

Η Συνθήκη του Τορίνο, που υπογράφηκε στις 24 Μαρτίου 1860, επιβεβαίωσε την αλλαγή της κυριαρχίας της πόλης. Οι κάτοικοι της Νίκαιας φάνηκαν αρχικά μάλλον απρόθυμοι. Στις βουλευτικές εκλογές του Μαρτίου 1860, οι δύο βουλευτές που εξελέγησαν από τη Νίκαια, ο Τζουζέπε Γκαριμπάλντι και ο Κάρολος Λαουρέντι Ρομπαούντι, αντιτάχθηκαν σθεναρά στην προσάρτηση. Την 1η Απριλίου 1860, ο βασιλιάς Βίκτωρ-Εμμανουήλ Β' ζήτησε πανηγυρικά από τον πληθυσμό να αποδεχθεί την αλλαγή της κυριαρχίας, στο όνομα της ιταλικής ενότητας. Με την ευκαιρία αυτή αναφέρθηκαν ιταλόφιλες διαδηλώσεις και η αναφώνηση «Νίκαια Ιταλική» από το πλήθος.

Οι διαδηλώσεις αυτές δεν επηρέασαν την πορεία των γεγονότων. Στις 15 και 16 Απριλίου 1860 διεξήχθη δημοψήφισμα. Οι αντίπαλοι της προσάρτησης κάλεσαν σε αποχή, εξ ου και η πολύ υψηλή συμμετοχή. Το «ναι» κέρδισε το 83% των εγγεγραμμένων σε όλο το νομό της Νίκαιας και το 86% στη Νίκαια. Αυτό ήταν το αποτέλεσμα μιας αριστοτεχνικής επιχείρησης των κυβερνήσεων της Γαλλίας και του Πιεμόντε για τον έλεγχο της πληροφόρησης προκειμένου να επηρεάσουν το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας σύμφωνα με τις ήδη ληφθείσες αποφάσεις. Οι παρατυπίες στις διαδικασίες ψηφοφορίας του δημοψηφίσματος ήταν προφανείς. Η περίπτωση του Levens είναι εμβληματική: οι ίδιες επίσημες πηγές κατέγραψαν 481 ψήφους από μόλις 407 ψηφοφόρους, οι οποίοι σχεδόν όλοι ήταν υπέρ της ένταξης στη Γαλλία. Η περιοχή της Νίκαιας παραχωρήθηκε επίσημα στη Γαλλία στις 14 Ιουνίου 1860. Δημιουργήθηκε το διαμέρισμα Alpes-Maritimes, το δεύτερο με αυτή την ονομασία, με την προσθήκη της κομητείας της Νίκαιας και του διαμερίσματος Grasse.

Η εφημερίδα La Voce di Nizza (it) απαγορεύτηκε. Η ιταλική γλώσσα, η οποία ήταν η επίσημη γλώσσα του νομού, χρησιμοποιούταν από την Εκκλησία, τον Δήμο, διδασκόταν στα σχολεία και χρησιμοποιούταν στα θέατρα και τις όπερες, καταργήθηκε αμέσως και αντικαταστάθηκε από τη γαλλική. Η δυσαρέσκεια για την προσάρτηση στη Γαλλία οδήγησε στη μετανάστευση μεγάλου μέρους του ιταλόφωνου και ιταλόφιλου πληθυσμού, η οποία επιταχύνθηκε και από την ιταλική ενοποίηση μετά το 1861. Το ένα τέταρτο του πληθυσμού της Νίκαιας, περίπου 11.000 άτομα, αποφάσισαν να εξοριστούν οικειοθελώς στην Ιταλία. Το φαινόμενο αυτό έγινε γνωστό ως έξιδος της Νίκαιας. Ο François Malausséna διορίστηκε δήμαρχος το 1860. Ο προσωρινός κυβερνήτης κατά τη διάρκεια του δημοψηφίσματος, Louis Lubonis, εξελέγη βουλευτής το 1860 και επανεξελέγη το 1863. Το καθεστώς ευνοούσε έτσι τη συνέχεια. Ο νομάρχης κατόρθωσε να κερδίσει τους τοπικούς ευγενείς. Η πόλη επωφελήθηκε επίσης από πολυάριθμες επενδύσεις, η πιο ορατή από τις οποίες ήταν η άφιξη του σιδηροδρόμου το 1864. Ο πληθυσμός αυξήθηκε από 44.000 το 1858 σε 48.000 το 1861.

Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος 1914-1918

Το ξέσπασμα του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου τον Αύγουστο του 1914 διατάραξε σοβαρά την τοπική οικονομία. Πολλοί στρατεύσιμοι κατατάχθηκαν στο 1630 και 3630 σύνταγμα πεζικού και στο 60 τάγμα αλπικών κυνηγών. Η σεζόν 1914-1915 ήταν κακή και η ανεργία αυξήθηκε απότομα. Η πόλη φιλοξένησε Πρώσους στρατιώτες που τραυματίστηκαν στο μέτωπο και πολίτες από άλλα μέρη που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις περιοχές όπου είχαν εισβάλει. Οι οικονομικές δυσκολίες επιδεινώθηκαν μεταξύ Μαΐου 1915 και Ιουνίου 1918. Ο τουρισμός βρισκόταν σε δεινή θέση, αν και άρχισε να ανακάμπτει ελαφρώς το χειμώνα του 1917-1918.

Νοέμβριος 1917: Οκτωβριανή Επανάσταση και οριστική ρωσική εξορία στη Νίκαια

Ήταν κατά το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα που οι Ρώσοι άρχισαν να εγκαθίστανται στην πόλη μας. Το 1856, η Μεγάλη Δούκισσα Ελένη της Ρωσίας, ακολουθούμενη από τη χήρα αυτοκράτειρα Αλεξάνδρα Φεοντόροβνα, αποβιβάστηκαν στις ακτές μας, προσελκύοντας ολόκληρη τη ρωσική αριστοκρατία στο πέρασμά τους. Λίγες εβδομάδες νωρίτερα, η Συνθήκη των Παρισίων είχε θέσει τέρμα στον Κριμαϊκό Πόλεμο, ο οποίος έφερε αντιμέτωπη την αυτοκρατορική Ρωσία με έναν συνασπισμό που αποτελούταν από τη Μεγάλη Βρετανία, τη Γαλλία, την Πιεμόντη-Σαρδηνία και την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Ο μεγάλος χαμένος της σύγκρουσης ήταν η Ρωσία και ο στόλος της που καταδικάστηκε να στερηθεί την πρόσβασή του στη Μαύρη Θάλασσα. Ως εκ τούτου, έπρεπε να βρει νέες θαλάσσιες διεξόδους για να προστατεύσει τα συμφέροντά της στη Μεσόγειο. Με την υποστήριξη του Βασιλείου του Πιεμόντε-Σαρδηνίας (μέρος του οποίου ήταν η Νίκαια), η Ρωσία αναδιάταξε τις ναυτικές της δυνατότητες και εγκατέστησε τον πολεμικό της στόλο στο λιμάνι της Villefranche. Όλο και περισσότεροι Ρώσοι υπήκοοι επισκέπτονταν την Κυανή Ακτή και ευγενείς, καλλιτέχνες και συγγραφείς αγόραζαν ή έχτιζαν υπέροχες βίλες, όπου τα πάρτι και οι δεξιώσεις διαδέχονταν η μία την άλλη.

Η ανακοίνωση της ανακωχής στις 11 Νοεμβρίου 1918 έγινε δεκτή με μεγάλο ενθουσιασμό. Ο απολογισμός της σύγκρουσης ήταν αρκετά βαρύς. 3.665 άνθρωποι από τη Νίκαια σκοτώθηκαν. Αρκετοί κλάδοι της τοπικής οικονομίας επλήγησαν σκληρά, όπως η οικοδομική βιομηχανία, η ανθοκομία και η ξενοδοχειακή βιομηχανία. Η ανεργία ήταν υψηλή.

Κατά τον μεσοπόλεμο, η ανοικοδόμηση είναι δύσκολη διότι οι πολιτικές διαμάχες είναι έντονες και σημαδεύονται από πολλές απεργίες.

Οι κάτοικοι της Νίκαιας καλωσόρισαν αυτούς τους νεοφερμένους, οι οποίοι αποδείχθηκαν φιλάνθρωποι και γενναιόδωροι. Το 1857, η Ρωσίδα αυτοκράτειρα έδωσε 20.000 φράγκα στην πόλη της Νίκαιας για τους ξενώνες της και την ίδρυση ταμιευτηρίου. Οι ευγνώμονες κάτοικοι της Νίκαιας την επευφημούσαν όταν έφυγε τον Απρίλιο του 1857. Λίγα χρόνια αργότερα, το 1865, η επίσκεψη του Τσάρου ήταν εξίσου δημοφιλής, και όταν το τρένο του έφυγε από το σταθμό, οι ντόπιοι φώναζαν με απροκάλυπτο ενθουσιασμό «Ζήτω ο αυτοκράτορας». Το 1908, ο Νικόλαος Β', ο τελευταίος τσάρος της Ρωσίας, δώρισε τη γη του στη Villa Bermond για την κατασκευή του καθεδρικού ναού του Αγίου Νικολάου, ο οποίος ολοκληρώθηκε το 1912. Αυτοί οι μετανάστες, που κάποτε ήταν μεγάλοι δούκες ή στρατηγοί του τσαρικού στρατού, έγιναν νοσοκόμες, ταξιτζήδες, καθαρίστριες ή σερβιτόροι. Οι στατιστικές δείχνουν ότι στη Νίκαια το 1937, 352 από αυτούς δεν είχαν κανένα επάγγελμα, 963 ήταν χειρώνακτες, 168 οικιακοί βοηθοί, 96 αγρότες, 51 καταστηματάρχες και 48 τεχνίτες. Ευτυχώς για τους εξόριστους αυτούς, η γαλλική γλώσσα τους ήταν οικεία και πολλοί από αυτούς είχαν σπουδάσει στη χώρα μας.

Ο ρωσικός ορθόδοξος καθεδρικός ναός του Αγίου Νικολάου στη Νίκαια

Ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος 1939-1945

Η έναρξη του πολέμου κατά της Γερμανίας στις 3 Σεπτεμβρίου 1939 οδήγησε στην αναχώρηση των μονάδων που στάθμευαν στη Νίκαια για το Βορειοανατολικό Μέτωπο. Στις 10 Ιουνίου 1940, η κήρυξη του πολέμου από την Ιταλία στη Γαλλία οδήγησε στη σύλληψη των Ιταλών φασιστών που ζούσαν στη Νίκαια. Μετά την υπογραφή της ανακωχής στις 22 Ιουνίου 1940, ο δήμαρχος της Νίκαιας, Jean Médecin, τάχθηκε στο πλευρό του στρατάρχη Πεταίν στις 6 Ιουλίου. Ως γερουσιαστής, ψήφισε υπέρ της παραχώρησης πλήρων εξουσιών στον στρατάρχη στις 10 Ιουλίου. Από τις 11 Νοεμβρίου 1942, ο ιταλικός στρατός κατέλαβε την πόλη και επέκτεινε τη ζώνη κατοχής του στη Γαλλία. Χάρη στο έργο του Ιταλοεβραίου τραπεζίτη Angelo Donati και του Καπούτσινου ιερέα Marie-Benoît, οι φασιστικές αρχές φρέναραν τους αντισημιτικούς νόμους του Βισύ.

Η συνθηκολόγηση της Ιταλίας τον Σεπτέμβριο του 1943 σήμανε το τέλος της ιταλικής κατοχής, αλλά και την έναρξη της ιδιαίτερα σκληρής γερμανικής κατοχής. Ο επικεφαλής των SS Alois Brunner ψτάνει στη Νίκαια στις 10 Σεπτεμβρίου 1943. Μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου 1943, οργάνωσε την απέλαση 1.820 Εβραίων στο Drancy. Η Αντίσταση συνεχίστηκε. Στις 14 Ιουλίου 1943, πραγματοποιήθηκε διαδήλωση χιλίων ατόμων στη Λεωφόρο ντε λα Βικτουάρ και στην Πλατεία Μασένα. Μετά την αναχώρησή του, άλλα 1.129 άτομα εκτοπίστηκαν μέχρι τις 31 Ιουλίου 1944. Ορισμένες οργανώσεις κατάφεραν να σώσουν Εβραίους. Το δίκτυο Marcel, με επικεφαλής τον Moussa Abadi, έσωσε 527 παιδιά με τη βοήθεια του επισκόπου Paul Rémond.

Τέταρτη εποχή: από το 1945 έως σήμερα

Μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, η πόλη γνώρισε μια έντονη δημογραφική ανάπτυξη, η οποία οφείλεται σε τρεις παράγοντες: στη βρεφική έκρηξη των δεκαετιών 1950 και 1960, στην πρόσκληση για βοήθεια από το Μαγκρέμπι για την ανοικοδόμηση και, τέλος, στη μαζική άφιξη Γάλλων υπηκόων από τη Βόρεια Αφρική το 1961-62. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίστηκε κυρίως από την ανάπτυξη του τριτογενούς τομέα. Εκτός από τον παραδοσιακό της ρόλο ως τουριστικού προορισμού, η πόλη γνώρισε επίσης την ανάπτυξη του επιχειρηματικού και συνεδριακού τουρισμού. Το Palais des Expositions εγκαινιάστηκε το 1955 και επεκτάθηκε το 1959-1960. Το Acropolis Palace, που εγκαινιάστηκε το 1984, είναι πιο ειδικά σχεδιασμένο για τη φιλοξενία συνεδρίων. Το εμπόριο αντιπροσωπεύει επίσης σημαντικό ποσοστό των θέσεων εργασίας. Οι διοικητικές λειτουργίες αναπτύσσονται, τόσο στον δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα, ιδίως στον τραπεζικό και τον ασφαλιστικό τομέα. Η παροχή ιατρικών υπηρεσιών της πόλης είναι επίσης όλο και πιο σημαντική. Ο εκπαιδευτικός ρόλος της πόλης αναπτύσσεται επίσης, χάρη στις επαγγελματικές σχολές της (κατασκευές και διοίκηση ξενοδοχείων) και, κυρίως, στο Πανεπιστήμιο της Νίκαιας Sophia-Antipolis, το οποίο άνοιξε το 1965. Τα ιδρύματα αυτά επέτρεψαν στην πόλη να εξαπλώσει την επιφρού της στο ανατολικό τμήμα της περιοχής Provence-Alpes-Côte d'Azur, προσελκύοντας φοιτητές. Σήμερα, η Νίκαια είναι μια πόλη υπηρεσιών. Το 1999, το 85% του ενεργού πληθυσμού απασχολούταν στον τομέα των υπηρεσιών.

Μερικά στοιχεία ...

Μητρόπολη της Νίκαιας στην Κυανή Ακτή

- Η πρώτη μητρόπολη που

δημιουργήθηκε στη Γαλλία το 2012

- 550.000 κάτοικοι

- 51 δήμοι

- Το 80% είκναι ορεινός όγκος

- Εκτείνεται από τις ακτές της Μεσογείου μέχρι τα χιονοδρομικά

κέντρα του Εθνικού Πάρκου Mercantour 1.400 τ.χλμ.

- 7 χιονοδρομικά κέντρα

- Σχεδόν 300 ξενοδοχεία και τουριστικές κατοικίες
(συμπεριλαμβανομένης της Νίκαιας)

- Ο νούμερο 1 προορισμός τυχερών παιχνιδιών της Γαλλίας:

12 καζίνο

- 70 εκατομμύρια διανυκτερεύσεις ετησίως

Το τρέχον οικόσημο της Νίκαιας

Claire-Marie Mirgalet

Οι τέσσερις εποχές στην Ελλάδα – όπως τις νιώθει μια Αυστριακή

Καλοκαίρι

Όταν ήμουνα μικρή, πηγαίναμε σχεδόν κάθε καλοκαίρι στην Ελλάδα, σε κάποιο νησί. Κάθε φορά, φεύγοντας από το αεροπλάνο, έβλεπα το γαλάζιο ουρανό και ένιωθα την ζέστη στο σώμα μου. Αυτό μου άρεσε πάρα πολύ. Πίστευα, λοιπόν, ότι στην Ελλάδα, πάντα είναι καλοκαίρι. Όπως λέει το διάσημο τραγούδι: «δεν κάνει κρύο στην Ελλάδα». Για εμένα, όταν ήμουνα μικρή λοιπόν, το καλοκαίρι, πάντα ήταν η Ελλάδα. Και η Ελλάδα, πάντα ήταν το καλοκαίρι. Όμως, τρία χρόνια πριν, όταν μετακόμισα στην Ελλάδα, αυτή την φορά για να μείνω, έμαθα ότι, αυτή δεν ήταν ακριβώς η αλήθεια.

Χειμώνας

Τους πρώτους δύο χειμώνες που πέρασα στην Ελλάδα έκανε πολύ κρύο και υπήρξε και χιόνι. Θυμάμαι πολύ καλά που, με τους συναδέλφους μου, και αυτοί από άλλες χώρες, μιλούσαμε για τα καλοριφέρ που μας λείπανε από τις χώρες μας. Και θυμάμαι ακόμα καλύτερα την ημέρα που χιόνισε στην Αθήνα και που αποφάσισα, μετά την δουλειά – κανείς δεν είχε έρθει στο γραφείο αυτή την ημέρα εξαιτίας του χιονιού – να πάω μια βόλτα στην Ακρόπολη μέσα στο χιόνι. Ήταν μια φανταστική ατμόσφαιρα. Άλλα όσο όμορφο κι αν ήταν, μου έλειπαν τα ζεστά σπίτια της Αυστρίας.

Άνοιξη

Και η άνοιξη; Η άνοιξη, στην Ελλάδα, μου είπανε, ξεκινάει λίγο αργότερα από άλλες χώρες. Αυτό δεν με πείραξε. Τώρα όμως, έχω καταλάβει ότι κάτι μου λείπει από αυτή την εποχή στην Ελλάδα: το πράσινο και τα μούρα. Όταν ζούσα ακόμα στην Αυστρία, περίμενα πάντα ανυπόμονα στον κήπο των γονιών μου για να ωριμάσουν τα σμέουρα. Τουλάχιστον, το άρωμα της πορτοκαλιάς και του γιασεμιού με παρηγορούσουν.

Φθινόπωρο

Τελικά, το φθινόπωρο. Θέλω να πω ότι, μάλλον, αυτό έγινε η αγαπημένη μου εποχή στην καινούργια μου πατρίδα. Γιατί; Γιατί τελικά, μπορώ να κάνω μπάνιο στην θάλασσα στα γενέθλιά μου τον Οκτώβριο! Ένα όνειρο που έγινε πραγματικότητα.

Alexandra Wrbka

Οι εποχές: μια εξελισσόμενη έννοια

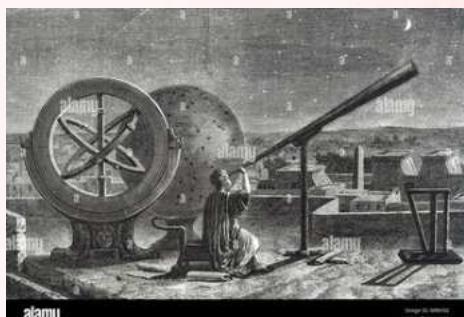

Η ιδέα να χωρίζουμε τον χρόνο σε τέσσερις εποχές μας φαίνεται προφανής. Όμως, ο προσδιορισμός τους είναι το αποτέλεσμα αναζητήσεων που άρχισαν στην αρχαιότητα. Ο Κάλλιππος ήταν ένας Έλληνας αστρονόμος (370-330 πχ) που καθόρισε ακριβώς την διάρκεια των εποχών. Αργότερα, ο Ίππαρχος (190-125 πχ) ανακάλυψε τις ισημερίες, μετρώντας τις διακυμάνσεις της απόστασης μεταξύ των αστεριών, που αλλάζει κατά την διάρκεια της χρονιάς.

Πιθανώς, το μακεδονικό ημερολόγιο με τις τέσσερις εποχές καθιερώθηκε στην δύση μετά την κατάκτηση της περσινής αυτοκρατορίας από του Μέγα Αλέξανδρο. Το Ιουλιανό ημερολόγιο επεβλήθη σε όλη την Ρωμαϊκή αυτοκρατορία το 46 πχ με τις τέσσερις εποχές που γνωρίζουμε τώρα. Το Γρηγοριανό ημερολόγιο που χρησιμοποιούμε σήμερα διατηρεί τον ίδιο διαχωρισμό των εποχών.

Αλλά, σε άλλες περιοχές του κόσμου, οι εποχές σεν είναι τέσσερις και οι διάρκεια τους είναι διαφορετική.

Για παράδειγμα, στην Μεσοποταμία και σήμερα στο Σουδάν, υπάρχουν δύο εποχές: το καλοκαίρι που ξεκινάει την ισημερία της άνοιξης και τον χειμώνα που αρχίζει τη ισημερία του φθινόπωρο. Οι εποχές καθορίζονται σύμφωνα με τις βροχές και τις πλημμύρες των ποταμών. Στην αρχαία Αίγυπτο υπήρχαν τρεις εποχές που διαρκούσαν τέσσερις μήνες: Η χρονιά άρχιζε με την πλημμύρα του Νείλου και μετά ακολουθούσαν οι σπόρες και τελείωνε με τις συγκομιδές.

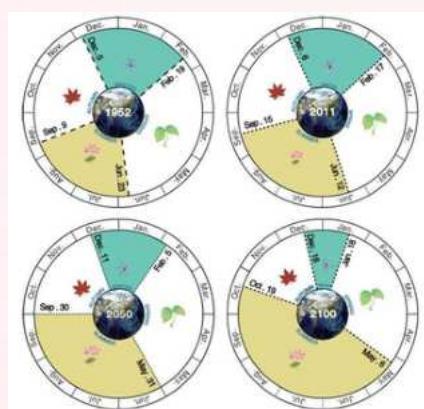
Στη Κίνα, η χρονιά χωρίζεται σε 24 μέρη τα οποία αποτελούν τέσσερις εποχές που είναι μετατοπισμένες κατά έναμιση μήνα σε σχέση με τις δικές μας.

Στην Ινδία, ο αριθμός των εποχών είναι έξι.

Παραδόξως, στον βορρά του πολιτικού κύκλου υπάρχουν περισσότερες από έξι εποχές. Οι Ινουίθ Θεωρούν ότι υπάρχουν οκτώ εποχές ανάλογα με τις αλλαγές της εμφάνισης του τοπίου. Στην Νορβηγία, νομίζουν ότι ο χειμώνας αρχίζει με το πρώτο χιόνι, δηλαδή η ημερομηνία αλλάζει ανάλογα με την περιοχή και τα χρόνια.

Στο μέλλον, στην εύκρατη ζώνη, εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής, είναι δυνατόν η διάρκεια των εποχών να μην μείνει η ίδια με το μεγάλωμα του καλοκαιριού και την μείωση του χειμώνα (ανατρέξτε στον πίνακα).

Véronique Seyeux

Ένας μικρός θάνατος

Ήταν μια από εκείνες τις μέρες της Τουλούζης όπου η ζέστη πνίγει την πόλη. Ένα καυτό καλοκαίρι στη μέση του οποίου οργάνωσα τη συνάντηση της κόρης μου με την οικογένειά μου.

Καλοδεχούμενοι με τη συνηθισμένη γενναιοδωρία της ροζ πόλης, γευματίσαμε χορταστικά. Τα χωνευτικά που διαδέχονται τα πεντανόστιμα φαγητά, συνοδευόμενα από απεριτίφ και κρασιά που ολοκληρώνουν αυτού του είδους το φαγοπότι.

Στο τέλος του γεύματος, τα παιδιά αποφάσισαν να πάνε για μπάνιο στην πισίνα του ξαδέρφου μας που μας φιλοξενούσε. Με ενθουσιασμό πήγα να πάρω το μαγιό μου.

Τα παιδιά κάθονταν σε μια άκρη αυτής της μεγάλης πισίνας, προστατευμένα από το βλέμμα των μεγάλων. Πήδηξα στο νερό.

Και εκεί: Τέλος! Πάπαλα! Τα ραδίκια ανάποδα! Μέσα σε αυτόν τον φούρνο δεν είχα δοκιμάσει τη θερμοκρασία του νερού. Η πισίνα, πάντα στη σκιά, παρέχει κρύο νερό, σχεδόν παγωμένο σε σχέση με την εξωτερική θερμοκρασία.

Συνειδητοποίησα αμέσως ότι πέθαινα. Είχα βρεθεί σε έναν χωροχρόνο διαφορετικό από αυτόν στον οποίο εξελισσόμαστε καθημερινά. Αυτή η εμπειρία θα μπορούσε να με τρομοκρατήσει. Δεν μπορούσα να κάνω τίποτα για να επιστρέψω στη ζωή. Η μοίρα μου δεν ήταν πια στα χέρια μου. Καμία ενέργεια δεν ήταν πια δυνατή με τη θέλησή μου.

Κι όμως μια χαρούμενη γαλήνη με εύχε κυριεύσει. Έλεγα στον εαυτό μου: «Επιτέλους θα μάθω».

Μετά από ένα απροσδιόριστο χρονικό διάστημα, ένας δυνατός θόρυβος αντήχησε στο σώμα μου. Και μετά, ένας δεύτερος.

Ο χωροχρόνος στον οποίο βρισκόμουν έμοιαζε διαλυμένος. Και ξαναβρέθηκα στον κόσμο μας σε κατάσταση απόλυτης έκπληξης. Δεν ήταν φυσιολογικό. Είχα φύγει χωρίς επιστροφή.

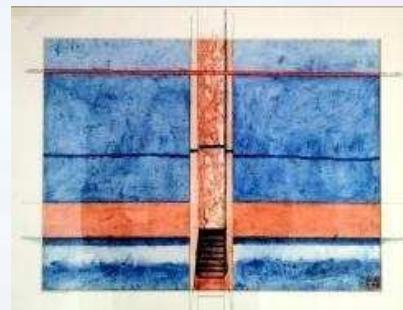
Είχα προτάξει τα πόδια μπροστά και παρέμενα κολλημένος στο τειχίο της πισίνας. Με το νερό ως το στήθος. Τα παιδιά από την άλλη πλευρά δεν είχαν παρατηρήσει ήρησαν τίποτα. Δεν είχα πνιγεί. Η καρδιά μου άρχισε πάλι να χτυπά μόνη της. Στάθηκα στο νερό για πολλή ώρα κοιτάζοντας τριγύρω και μετά κάθισα στην άκρη της πισίνας σε πλήρη έκσταση.

Η εμπειρία ήταν τόσο προσωπική, έντονη και απίστευτη που δεν μπορούσα να μιλήσω αλλά και ούτε να μιλήσω γι' αυτήν.

Χάρη σ' αυτό, είχα την ευκαιρία να αποκτήσω μια εικόνα για το πώς μπορεί να επέλθει ο θάνατος.

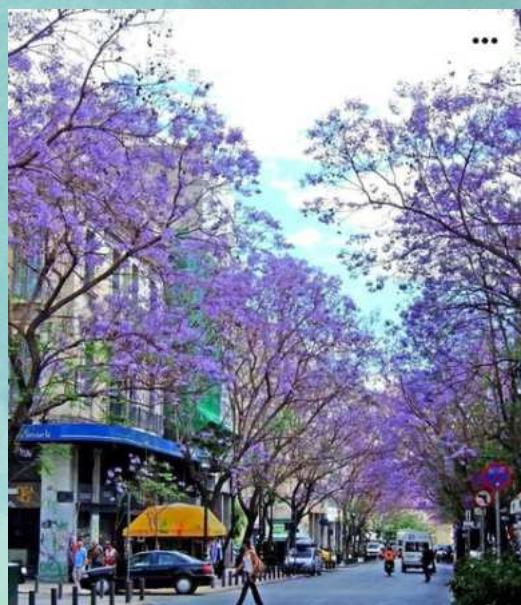
Δεν ήταν η ώρα μου. Απλούστατα. Μάλλον έπρεπε να είχα ακόμα πράγματα να ολοκληρώσω. Χρειαζόταν να ανακαλύψω ποια! Η μόνη αξιοσημείωτη συνέπεια: λίγους μήνες αργότερα ο καρδιολόγος μου ανακάλυψε μια σημαντική αρρυθμία. Από τότε η καρδιά μου χτυπάει μια στο καρφί και μια στο πέταλο. Ήθελε να ξαναφύγει αλλά κάτι με προειδοποίησε.

Patrice Delory

Η Αθήνα τον Ιούνιο

Ο αγαπημένος μου μήνας στην Αθήνα είναι ο Ιούνιος. Η πόλη γεμίζει χρώματα και αρώματα. Τα γιακαράντα γεμίζουν τους δρόμους του κέντρου με γαλάζια λουλούδια, οι μουριές ωριμάζουν τους πρώτους καρπούς τους στα πεζοδρόμια. Το καλοκαίρι πλησιάζει και ένα γενικό αίσθημα ευτυχίας και χαράς διαπερνά την πόλη.

Η όμορφη εποχή φέρνει μαζί της ήλιο και υψηλότερες θερμοκρασίες, αλλά δεν έχει ακόμα πολλή ζέστη και το βράδυ μπορείτε να απολαύσετε τη δροσιά περπατώντας στις λεωφόρους και τους δρόμους των γειτονιών ή κουβεντιάζοντας με φίλους στα υπαίθρια τραπέζια των μπαρ. Από τα ψηλότερα σημεία της πόλης μπορείτε να απολαύσετε τη θέα της ακρόπολης, το ηλιοβασίλεμα και ο Παρθενώνας αναδύεται από τους δρόμους του Παγκρατίου με φόντο τον κόκκινο ουρανό.

Οι θερινοί κινηματογράφοι αρχίζουν να ανοίγουν και είναι η καλύτερη εποχή του χρόνου για να παρακολουθήσετε μια ταινία παρέα με τον ήχο από τις γάτες που νιαουρίζουν και ίσως μια μπύρα. Στις λαϊκές, τα βαρετά χειμωνιάτικα φρούτα δίνουν τη θέση τους στα καλοκαιρινά φρούτα και οι πάγκοι παίρνουν τα χρώματα του κερασιού, του πρώιμου καρπουζιού και του πεπονιού.

Είναι και η εποχή για τις πρώτες βουτιές στη θάλασσα. Οι παραλίες της αθηναϊκής Ριβιέρας γεμίζουν τα Σάββατα και τις Κυριακές και οι δρόμοι των γειτονιών γίνονται ήρεμοι και σιωπηλοί, μόνο για λίγο. Θα τηλεμεταφερόμουν ευχαρίστως στην Αθήνα, έστω και για ένα μήνα το χρόνο. Τον Ιούνιο.

Angela Marzia Catania

Οι 4 εποχές

Οι 4 εποχές είναι μέρος της ζωής μας: περιμένουμε την άφιξη κάθε νέας εποχής με χαρά ή δέος. Προετοιμαζόμαστε για την αλλαγή της εποχής αλλάζοντας τις συνήθειες μας: συμπεριφοράς, ένδυσης, διατροφής...

Ας πάμε όμως πίσω στην προέλευσή τους : Η αρχαία Ελλάδα γνώριζε μόνο 3 εποχές: την άνοιξη (εποχή της συγκομιδής) και τον χειμώνα (άσχημη εποχή), στη συνέχεια, κατά την περίοδο του Αλκμάνα ('Ελληνα ποιητή), τον 7ο αιώνα π.Χ., εμφανίστηκε η εποχή του φθινοπώρου. Το μακεδονικό ημερολόγιο και οι 4 εποχές στη Δύση προέκυψαν μετά την κατάκτηση της Περσικής Αυτοκρατορίας από τον Μέγα Αλέξανδρο.

Οι εποχές ή οι αλλαγές των εποχών συχνά γιορτάζονται:

- Άνοιξη: Πάσχα (χριστιανική παράδοση)
- Καλοκαίρι: Ημέρα του Αγίου Ιωάννη, γιορτή της μουσικής, φεστιβάλ, Δεκαπενταύγουστος
- Φθινόπωρο: Ημέρα των Αγίων Πάντων, Ημέρα των Ευχαριστιών
- Χειμώνας: Χριστούγεννα

Οι 4 εποχές έχουν εμπνεύσει πολλούς καλλιτέχνες:

- Μουσική : Antonio Vivaldi.
- Ζωγραφική: Giuseppe Arcimboldo, Nicolas Poussin, David Hockney.
- Λογοτεχνία: Οι Εποχές του Lamartine.
- Άλλα: Οι Λιθογραφίες του Alfons Mucha

Εποχές υπάρχουν και σε άλλους πλανήτες, αλλά η διάρκεια και η ένταση κάθε εποχής διαφέρει από πλανήτη σε πλανήτη:

- Στη Γη, οι εποχές διαρκούν μεταξύ 90 και 93 ημερών.
- Στην Αφροδίτη, διαρκούν μεταξύ 55 και 58 ημερών.
- Στον Ήρη, οι εποχές αλλάζουν περίπου κάθε 6 μήνες. Το καλοκαίρι διαρκεί 199 ημέρες και ο χειμώνας 146 ημέρες.
- Στον Κρόνο, διαρκούν περίπου 7 χρόνια.
- Τέλος, αν ζούσαμε στον Ποσειδώνα, θα έπρεπε να περιμένουμε περισσότερα από 40 χρόνια για μια αλλαγή εποχής!

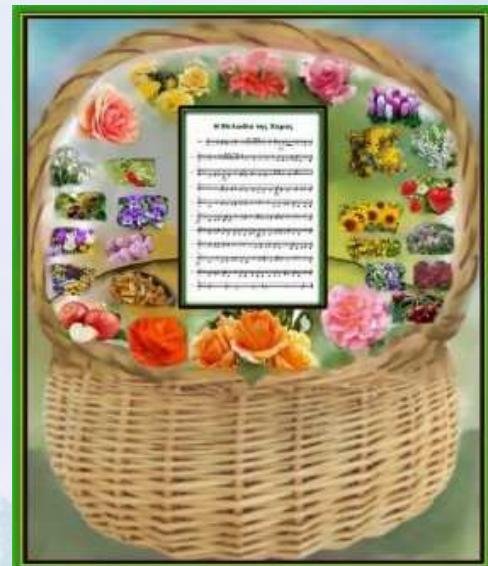
Τροφή για σκέψη σχετικά με τις 4 εποχές και τον αντίκτυπό τους στη ζωή μας!

Nathalie Chapalain

Η Χαρά και η Γκρινιάρα και οι 12 μήνες των τεσσάρων εποχών

Σε ένα απομονωμένο σπίτι στην άκρη ενός δάσους, ζούσαν δύο αδερφές. Η μεγαλύτερη λεγόταν «γκρινιάρα» και η άλλη «Χαρά». Έμεναν κάτω από την ίδια στέγη: η Γκρινιάρα ήταν πάντα με διάθεση απέχθειας, ήταν δυσαρεστημένη, άπληστη και τεμπέλα. Όσο για την αδερφή της Χαρά, ήταν όπως η νύχτα με τη μέρα απέναντί της.

Προσπαθούσε πολύ να την ευχαριστήσει και να την ικανοποιήσει, αλλά ήταν πάντα μια προσπάθεια χαμένη από χέρι: ότι κι αν έκανε, είτε έστριβε δεξιά είτε αριστερά, δεν ήταν ποτέ η σωστή πλευρά. Η Γκρινιάρα, από την άλλη, δεν γύριζε ούτε δεξιά ούτε αριστερά παρά μόνο στο κρεβάτι της, από το οποίο δεν έβγαινε σχεδόν ποτέ, χαζεύοντας συνεχώς και διατάζοντας σαν βασίλισσα τη μικρότερη αδερφή της η οποία ήταν στο πόδι από το πρωί ως το βράδυ. Άλλοτε έπρεπε να τρέχει για να πάρει νερό από τη βρύση, άλλοτε να μαζέψει ξύλα στο δάσος ή να ξεπλύνει τα ρούχα στο ποτάμι ή να ξεριζώσει αγριόχορτα από τον κήπο. Η καημένη γνώριζε το κρύο του χειμώνα και τη ζέστη του καλοκαιριού, τον άνεμο της άνοιξης και τη βροχή του φθινοπώρου. Όμως κανένα παράπονο δεν έβγαινε από τα χείλη της, αλλά μάλλον λίγος γιορτινός αέρας την έκανε να τραγουδάει από το πρωί ως το βράδυ και από το βράδυ ως το πρωί, είτε έβρεχε είτε φυσούσε, είτε χιόνιζε είτε είχε παγωνιά, εκείνη προσαρμοζόταν σε όλες τις εποχές. Με ένα χαμόγελο στα χείλη και μια άδουσα ψυχή, βούιζε τέσσερις μελωδίες στον εαυτό της και στη συνέχεια συνέβαιναν διαφορετικά φαινόμενα για την καθημία.

Στην αρχή, μύριζε τις μυρωδιές του κρίνου της κοιλάδας, της βιολέτας, μετά εμφανίζονταν χιλιάδες πέταλα λουλουδιών κανείς δε γνώριζε από πού και άρχιζαν να φτερουγίζουν γύρω από το κεφάλι της.

Κατά τη διάρκεια του δεύτερου, ήταν η μυρωδιά του φρεσκοκομμένου σανού που γαργαλούσε τα ρουθούνια της... Μετά, εκατοντάδες πεταλούδες προσγειώνονταν στους ώμους της. Χτυπούσαν πολύ γρήγορα τα φτερά τους, αυτές οι πεταλούδες, σαν να χειροκροτούσαν.

Κατά τη διάρκεια της τρίτης μελωδίας, ο αέρας μύριζε μήλο και μετά ολόχρυσα πεσμένα φύλλα έκαναν κύκλους γύρω από τα ασημένια μαλλιά της.

Ήταν πολύ ωραία! Τελικά, κατά την τέταρτη, έπεφταν νιφάδες χιονιού όπως τα Χριστούγεννα και, όπως τα Χριστούγεννα, αναγνώριζε τη μυρωδιά από ψητά κάστανα.

Τραγούδησε λοιπόν αυτές τις τέσσερις μελωδίες από την 1η Ιανουαρίου έως τις 31 Δεκεμβρίου σε σημείο που μια μέρα μπόρεσε να δει τους πάντες να χορεύουν μαζί, τους δώδεκα μήνες του χρόνου, ναι, όλους μαζί! Ήταν στο αποκορύφωμα του χειμώνα, τον Ιανουάριο. Το χιόνι έπεσε τόσο πυκνό που χρειάστηκε να βγει η μπροστινή πόρτα. Στο δάσος, στο βουνό, τα δέντρα που είχαν παγιδευτεί από το χιόνι δεν μπορούσαν καν να ταλαντευτούν καθώς περνούσε η ριπή.

Οι άνθρωποι έμεναν στα σπίτια τους κοντά στη φωτιά. Ένα βράδυ, η Γκρινιάρα, κουρασμένη από την ξεκούραση, μετά βίας κατάφερε να σηκωθεί από το κρεβάτι, μισάνοιξε την πόρτα και παρακολουθούσε, σαστισμένη, τις νιφάδες να στροβιλίζονται. Μετά γύρισε στη ζεστασιά δίπλα στη σόμπα και είπε στην αδερφή της: «Πρέπει να πας στο δάσος να μαζέψεις βιολέτες. Αύριο έχω γενέθλια». Εκείνη, άνοιξε διάπλατα τα μάτια της. Ήταν κάποιο αστέο; Άλλα η Γκρινιάρα δεν αστειευόταν ποτέ! Έπρεπε πραγματικά να πάει εκεί; Το δάσος την τρόμαζε αυτή την εποχή.

Και πώς να βρει βιολέτες στο καταχείμαντο; Όσο κι αν ψάξετε, δεν εμφανίζονται μέχρι τον Μάρτιο. Να χαθεί στο δάσος και να κολλήσει στο χιόνι, να τι την περίμενε! Η αδερφή της τότε της είπε: «Ακόμα κι αν χαθείς, δεν πειράζεις Βιάσου και μην επιστρέψεις χωρίς τα λουλούδια. Ορίστε, πάρε ένα καλάθι».

Η καημένη δεν είπε λέξη, τυλίχθηκε με το παλιό της σκισμένο σάλι και βγήκε έξω. Το χιόνι την τύφλωσε, ο αέρας της πήρε το σάλι. Προχωρούσε με πολύ κόπτο. Σκοτείνιαζε όλο και περισσότερο. Ούτε ένα αστέρι δεν έλαμπε. Ο ουρανός ήταν κατάμαυρος. Μόνο το χιόνι έλαμπε αχνά. Όμως στην καρδιά της μια από τις τέσσερις μελωδίες άρχισε να τραγουδάει και της έδωσε τη δύναμη να προχωρήσει. Ξαφνικά, ένα φως φάνηκε από μακριά. Έμοιαζε με αστέρι χαμένο στα κλαδιά. Η Χαρά κινήθηκε προς το φως. Βυθίστηκε στο χιόνι, σκαρφάλωσε πάνω από εμπόδια και είπε στον εαυτό της: «ελπίζω να μην σβήσει το φως».

Όμως, αντί να εξαφανιστεί, έλαμπε όλο και πιο έντονα. Επιτάχυνε το βήμα της, έφτασε σε ένα ξέφωτο και σταμάτησε έκθαμβη. Εκεί, μπορούσε κανείς να δει σαν στο φως της ημέρας. Στη μέση του ξέφωτου έκαιγε μια μεγάλη φωτιά. Οι φλόγες ανέβαιναν σχεδόν στον ουρανό. Γύρω από τη φωτιά, οι άνθρωποι χόρευαν με τις ίδιες μελωδίες που γνώριζε τόσο καλά. Δεν πίστευε στα μάτια και στα αυτιά της! Ήταν για να ζεσταθεί; Μα όχι!... Και ποιοι είναι αυτοί οι άνθρωποι; Δεν μοιάζουν με κυνηγούς, πόσο μάλλον με ξυλοκόπους.

Τι καλοντυμένοι που ήταν! Μερικοί ήταν ντυμένοι με ασήμι, άλλοι με χρυσό. Και τούτοι εδώ φορούσαν ρούχα από πράσινο βελούδο και εκείνοι εκεί λευκά σαν λευκό μαλλί, σαν το χιόνι. Τους μέτρησε προσεκτικά. Ήταν δώδεκα. Τρεις γέροντες, τρεις μεσήλικες, τρεις νέοι και τρεις έφηβοι. Οι νέοι στάθηκαν πολύ κοντά στη φωτιά, οι παλιοί, λίγο χώρια.

Ξαφνικά, ένας από αυτούς, ο πιο ψηλός, με μακριά άσπρα γένια και πυκνά φρύδια, γύρισε. Φοβήθηκε και ήθελε να το σκάσει. Πολύ αργά! Τη ρώτησε με βαθιά φωνή: «από πού έρχεσαι και τι ψάχνεις εδώ»; Του έδειξε το καλάθι της και είπε: «πρέπει να γεμίσω αυτό το καλάθι με βιολέτες». Ο γέρος ξέσπασε σε γέλια: «βιολέτες τον Ιανουάριο; Τι ιδέα κι αυτή!»

— Ε... Εγώ δεν ήθελα... Ήταν η αδερφή μου που με έστειλε να διαλέξω μερικές. Μου απαγόρευσε να γυρίσω σπίτι με άδειο καλάθι».

Αλλά, μ' αυτά τα λόγια, την κοίταξαν όλοι και είπαν: «δεν είναι η εποχή τους!» Πες μας όμως: «ποια εποχή είναι η αγαπημένη σου»; «Αχ, τις αγαπώ όλες», απάντησε: «ο χειμώνας με μαγεύει με τον πανέμορφο στολισμό του: η λευκότητα απλώνεται παντού. Τα ρυάκια μετατρέπονται σε γλυπτά από πάγο. Παντού είναι εκθαμβωτική ομορφιά, ο ήλιος λάμπει και κάνει τη γη να αστράφτει. Και όταν έρθει η άνοιξη, τα χρώματα επανεμφανίζονται αμέσως. Χιλιάδες λουλούδια όλων των χρωμάτων ανοίγουν, πουλιά βγαίνουν επιτέλους από τις φωλιές τους. Η γλυκύτητα αντικαθιστά την ψυχρότητα, πολλά ζώα που κοιμούνται ξυπνούν. Το νερό ρέει ξανά στα ρυάκια, τα ποτάμια, όλα τα φυτά ξεδιπλώνονται προσφέροντας τα πράσινα φύλλα τους στον ήλιο».

Τότε μπορεί να φτάσει το καλοκαίρι: πολύ γρήγορα, τα λουλούδια θα δώσουν τη θέση τους σε πλούσια φρούτα, καθένα πιο νόστιμο από το άλλο. Ζουμερά και γλυκά φρούτα θα ενθουσιάσουν τους πάντες. Η ζέστη επίσης αυξάνεται και τα τελευταία, πιο κρυσταλλιάρικα ζώα μπορεί να ξυπνήσουν. Όλοι χαζεύουν, παίζουν και τραγουδούν. Ποτέ πριν δεν ήταν ένας κόσμος τόσο όμορφος όπου όλοι μπορούν να είναι χαρούμενοι ακόμα και όταν η ζέστη βαραίνει και οι κεραυνοί χαράζουν τον ουρανό. Τότε είναι που εμφανίζεται το φθινόπωρο με τη σειρά του. Αυτή η εποχή είναι γαλήνια και μαγευτική: ποτέ πριν τόση μαγεία στα τοπία, τόσες πολλές μίξεις χρωμάτων. Η ζέστη υποχωρεί και όλοι μπορούν να κοιμηθούν χωρίς φόβο για την καταιγίδα στον ουρανό. Τα φρούτα είναι νόστιμα. Ο κόσμος δεν είναι παρά ομορφιά και επιτέλους καθησυχασμένος, ένας ειρηνικός και όμορφος κόσμος.

Είχε δώσει την περιγραφή των τεσσάρων εποχών με ενθουσιασμό, τραγουδούσε με τη μουσική της καρδιάς της αντί να μιλάει, και αυτοί οι άνθρωποι, μόλις την άκουσαν, είχαν ξαναρχίσει το χορό τους. Στο τέλος, της ζήτησαν το καλάθι της και ο καθένας τους έβαλε ένα δώρο μέσα. Θα έπρεπε να το ανοίξει μόλις θα έφτανε στο σπίτι, γέμισαν και την ποδιά της με βιολέτες, λευκόια, και ένα σωρό άλλα λουλούδια, το ένα πιο όμορφο από το άλλο... Μετά γύρισε γρήγορα στο ξέφωτο. Εκεί, ούτε φωτιά πια, ούτε κόσμος. Είχε πάντα φως εκεί. Άλλα τώρα ήταν μόνο το κρύο φως του φεγγαριού πάνω από το δάσος. Με λύπη που έφυγε χωρίς να μπορεί να ευχαριστήσει τα δώδεκα αδέρφια, η Χαρά έτρεξε σπίτι.

Το φεγγάρι τη συνόδευε ως το σπίτι της. Έφτασε λαχανιασμένη. Μόλις πέρασε την πόρτα, η καταιγίδα ούρλιαξε πιο δυνατά και το φεγγάρι χάθηκε πίσω από τα σύννεφα.

«Λοιπόν, εδώ είσαι κιούλας», είπε η αδερφή της όταν την είδε. «Πού είναι οι βιολέτες;» Χωρίς κουβέντα, η Χαρά σκόρπισε το περιεχόμενο της ποδιάς της σε ένα παγκάκι. Δίπλα, έβαλε το'καλάθι. «Μα πού τις βρήκες;» αναφωνεί η αδερφή της. Της είπε όλα όσα είχαν συμβεί. Και η Γκρινιάρα την άκουσε, κουνώντας το κεφάλι της, χωρίς να ξέρει τι να σκεφτεί.

Φαινόταν απίθανο και όμως οι βιολέτες ήταν εκεί, λευκόια επίσης και τόσα άλλα λουλούδια μπροστά τους. Μία ολόκληρη αγκαλιά, φρέσκια, γαλάζια, και με χίλια χρώματα που μοιχομύριζαν άνοιξη. «Αυτό ήταν όλο που σου έδωσαν οι μήνες;» «Μα δεν τους ζήτησα τίποτα άλλο», απάντησε — είχε ξεχάσει το καλάθι. «Τι ανόητη», είπε η αδερφή. «Συναντάς για μία φορά μαζί, όλους τους μήνες του χρόνου, και μόνο αυτά φέρνεις πίσω — βιολέτες και λουλούδια! Αν ήμουν στη θέση σου, θα ήξερα τι να τους ζητήσω. Από τον έναν, ολόγλυκα αχλάδια και μήλα. Από τον άλλο, ωραίες ώριμες φράουλες. Από τον τρίτο, μικρά λευκά μανιτάρια και από τον τέταρτο, ολόφρεσκα αγγούρια. Το χειμώνα, τα αχλάδια και οι φράουλες είναι ανεκτίμητα. Θα τα είχαμε πουλήσει. Τι λεφτά θα είχαμε βγάλει! Άλλα αυτό το ανόητο κορίτσι φέρνει πίσω μόνο λουλούδια.»

Με αυτά τα λόγια η Γκρινιάρα βγήκε έξω, απογοητευμένη, θυμωμένη και, για μια φορά, η φιλαργυρία και η απληστία της την έκαναν να ξεκουνηθεί: θα πήγαινε να τους βρει με τη σειρά της και ήξερε τι να τους πει, σε αντίθεση με την αδερφή της. Όρμησε μπροστά, με το γούνινο παλτό στην πλάτη της, το σάλι στο κεφάλι. Έτρεχε προς το δάσος. «Αχ, να βρω γρήγορα το ξέφωτο!», είπε στον εαυτό της, ενώ ακολουθούσε τα βήματα της αδερφής της. Το δάσος γινόταν όλο και πιο σκοτεινό, όλο και πιο θαμνώδες. Και οι σωροί του χιονιού, σαν τοίχοι, ανέβαιναν όλο και πιο ψηλά.

Ω! αναστέναξε το κορίτσι, γιατί ήρθα σε αυτό το δάσος; Θα μπορούσα να είμαι στα ζεστά στο κρεβάτι μου αντί να παγώνω εδώ! Κι ύστερα, κινδυνεύω να χαθώ!» Ξαφνικά, είδε ένα μικρό φως από μακριά, σαν ένα αστέρι χαμένο στα κλαδιά. Αυτό το φως την καθοδήγησε. Περπάτησε για πολλή, πολλή ώρα και έφτασε στο ξέφωτο. Στη μέση του ξέφωτου μια μεγάλη φωτιά φούντωνε. Γύρω από τη φωτιά στέκονταν τα δώδεκα αδέρφια, οι δώδεκα μήνες. Μιλούσαν ήσυχα.

Το κορίτσι πλησίασε τη φωτιά. Χωρίς να χαιρετήσει, χωρίς να πει κουβέντα, διαλέγει ένα καλό μέρος για να ζεσταθεί. Οι μήνες σώπασαν όταν την είδαν. Το δάσος σίγησε. Ξαφνικά, ο Ιανουάριος χτύπησε τη γη με το ραβδί του. «Ποια είσαι», είπε, «και από πού έρχεσαι;» «Έρχομαι από το σπίτι μου», απάντησε εκείνη. «Νωρίτερα, γεμίσατε την ποδιά της αδερφής μου με βιολέτες και σωρούς από λευκόια. Έτσι, ακολούθησα τα βήματά της και εδώ είμαι τώρα.» «Ξέρουμε καλά την αδερφή σου», είπε ξανά ο Ιανουάριος, «αλλά αυτή είναι η πρώτη φορά που σε βλέπουμε. Τι ήρθες να κάνεις ανάμεσά μας;

— Ψάχνω για δώρα. Θέλω ο Ιούνιος να γεμίσει το καλάθι μου με φράουλες και να τις κάνει όμορφες. Ο Ιούλιος να μου δώσει αγγούρια και λευκά μανιτάρια. Ο Αύγουστος να μου δώσει αχλάδια και ώριμα μήλα, ο Σεπτέμβριος φουντούκια, ο Οκτώβριος...

— Περίμενε! διέκοψε ο Ιανουάριος. Το καλοκαίρι δεν έρχεται πριν την άνοιξη, ούτε η άνοιξη πριν από τον χειμώνα. Απέχουμε ακόμη πολύ από τον Ιούνιο. Προς το παρόν, εγώ είμαι ο κύριος του δάσους. Η βασιλεία μου διαρκεί τριάντα μία ημέρες. — Δείτε αυτόν τον κακό! φώναξε το κορίτσι. Εξάλλου, δεν φάχνω εσένα. Δεν έχεις τίποτα να προσφέρεις παρά μόνο χιόνι και παγετό. Έρχομαι να δω τους καλοκαιρινούς μήνες.»

Απέναντι σε μία τέτοια αυθάδεια, οι μήνες σώπασαν. Τόλμησε πάλι να τους τείνει το καλάθι της: «γεμίστε το!» Το πήραν χωρίς να πουν κουβέντα, τοποθετώντας εκεί ο καθένας κάτι που εκείνη δεν μπορούσε να αναγνωρίσει. Στο τέλος, της επέστρεψαν το καλάθι της, με την οδηγία να μην το ανοίξει μέχρι να φτάσει στο σπίτι. Σεβάστηκε τις οδηγίες κακήν κακώς παίρνοντας το δρόμο της επιστροφής, μέσα στην πυκνότητα των θάμνων, εκείνη τη θυελλώδη νύχτα. Στο μεταξύ, η Χαρά την περίμενε, ανήσυχη για την αδερφή της, και ενώ περίμενε, θυμήθηκε το καλάθι της που είχε αφήσει όταν έφτασε και το είχε ξεχάσει, τελικά το άνοιξε και αναρωτήθηκε τι μπορούσε να περιέχει και ήταν "Ω!" και "Α!" που πρόφερε, ατελείωτα επιφωνήματα ευχαρίστησης, τόσο μεγάλος ήταν ο θαυμασμός της για τα υπέροχα δώρα που κάθε μήνας είχε τοποθετήσει εκεί: όλα τα πιο όμορφα φρούτα, όλα τα λουλούδια με τα πιο λεπτά αρώματα, όλα τα καλύτερα προϊόντα βρίσκονταν στο καλάθι της.

Όταν έφτασε η αδερφή της, έμεινε άναυδη, κι έτσι έσπευσε να ανοίξει το δικό της βιαστικά, πεπεισμένη ότι θα έβρισκε κάτι ακόμα καλύτερο. Άλλα τότε ήταν που ξεστόμισε κραυγές τρόμου, «ωχ» και «αχ» που δεν αντανακλούσαν ευγνωμοσύνη και θαυμασμό, αλλά θυμό, μίσος και αγδία, από αυτά που έβγαιναν από εκεί: δηλητηριώδη φίδια, κουνούπια και έντομα, βατράχια, σάπια φρούτα, λεπτά και άσχημα στάχυα...

Και σίγουρα εκεί θέριζε μόνο ό,τι είχε σπείρει... Πληρώθηκε με το δικό της νόμισμα.

Bernadette Penchenat

Τα τέσσερα αδέρφια

Τα τέσσερα αδέρφια μεγάλωσαν όλα μαζί σε μια μικρή κοινωνία όπου πολλά πράγματα απαγορεύονταν λόγω των δυνάμεων των ανθρώπων στην οποία άνηκαν. Τα τέσσερα ήταν πολύ διαφορετικά, αλλά είχανε κάτι κοινό, αγαπούσανε τα ταξίδια. Το μεγαλύτερο που έκαναν μαζί ήταν σε ένα γαλαξία έτη φωτός μακριά. Εκεί ανακάλυψαν κάτι πολύ περίεργο, την αλλαγή.

Συνηθισμένα στη σταθερότητα και τη μονιμότητα των πραγμάτων για όλες τις ζωές τους, χωρίς τη δυνατότητα να πληγωθούν, ούτε να γεράσουν, ούτε να πεθάνουν, ή πολύ λιγότερο να ξαναγεννηθούν. Η αιτία πρόκλησης του συμβάντος ήταν, όπως συμβαίνει συχνά, μια ιδέα. Αυτή η ιδέα γεννήθηκε από μια απλή σκέψη, μια εξέγερση ενάντια στην ακινησία της κοινωνίας τους, η δημιουργία στο μυαλό τους της έννοιας της παροδικότητας.

Τι θα γινόταν αν τα πράγματα μπορούσαν να πάνε διαφορετικά; Τι θα γινόταν αν τα πράγματα και τα όντα μπορούσαν να έρχονται και να φεύγουν; Εδώ, αυτή η ιδέα μετατράπηκε, σε αντίθεση με τους νόμους που επέβαλε η κοινωνία τους, σε κάτι πραγματικό. Δημιούργησαν τον χρόνο. Και αφού το καθένα ήταν διαφορετικό από το άλλο, το καθένα τον σκεφτόταν διαφορετικά.

Κάθε σκέψη πήρε μορφή, έγινε πραγματικότητα μπροστά στα μάτια τους. Χιόνι και πάγος, ήλιος και σιτάρι, μπουμπούκια και πέταλα, σήψη και χειμερία νάρκη. Δεν είχαν καν χρόνο να παρατηρήσουν αυτή τη νέα πραγματικότητα προτού η κοινωνία τους καλέσει πίσω, αφήνοντας όλα αυτά πίσω τους.

Lorenzo Marmo

Οι εποχές της ζωής μιας συνηθισμένης οικογένειας.

Ο Φουντωτίουρος, ο σκίουρος, βγήκε από τη φωλιά του την πρώτη μέρα της άνοιξης. Ο αέρας άρχισε να ζεσταίνεται και η φύση καλύφθηκε σταδιακά με άφθονο πράσινο.

Ο ήλιος έμενε περισσότερο στον ουρανό. Όλη η φύση φαινόταν να επιστρέψει σιγά-σιγά στη ζωή. Έψαξε για φαγητό και βρήκε μερικά λουλούδια· μερικά μπουμπούκια τον έβαλαν επίσης σε πειρασμό και δεν δίστασε να τα φάει. Ξαφνικά, άκουσε την Λεπτόρυγχη να πλησιάζει και της έκανε νόημα να τον ακολουθήσει στο σπίτι τους στην κορυφή ενός δέντρου.

Με γρήγορα άλματα ήταν γρήγορα μακριά από πιθανούς επιτιθέμενους. Το καλοκαίρι έφτασε και όλη η οικογένεια έπρεπε να τραφεί.

Οι γονείς ξεχύθηκαν για να βρουν σπόρους, κώνους κωνοφόρων, φρούτα όλων των ειδών. Τα δυο μικρά σκιουράκια, ο Τετραπόδης και η Δύαυτη, άρχισαν τώρα να βλέπουν, να βγάζουν δόντια, να ντύνονται με άφθονη γούνα. Και σύντομα όλοι μπορούσαν να κατεβαίνουν και να ανεβαίνουν για να συλλέγουν φαγητό δεξιά και αριστερά. Δεν υπήρχε τίποτα άλλο παρά άλματα και χοροπήδηματα σε όλη τη γειτονιά. Η φύση παρείχε σε όλα τα μέλη άφθονο φαγητό αλλά και πάνω απ' όλα κάτι για να αποθηκεύουν για τις πιο σκοτεινές μέρες. Το θέμα είναι ποιος θα έβρισκε την ασφαλέστερη κρυψώνα. Ο Φουντωτίουρος και η συντροφιά του, ανακάλυψαν σταδιακά μια αλλαγή στη φύση. Ήταν η άφιξη του φθινοπώρου. Ήρθε η ώρα να αποθηκεύσουν μανιτάρια, βελανίδια και φουντούκια και να τα θάψουν για το χειμώνα. Ευτυχώς, το φθινόπωρο εξακολουθούσε να είναι η εποχή της συγκομιδής. Τα παιδιά είχαν φτάσει εδώ και καιρό το ύψος των γονιών τους και ήταν χάρμα οφθαλμών να τα βλέπεις να σκαρφαλώνουν και να κατεβαίνουν κατά μήκος των κλαδιών και των κορμών των δέντρων, ειδικά όταν τα τελευταία έβλεπαν σταδιακά τα φύλλα τους να παρασύρονται από έναν όλο και πιο συχνό άνεμο. Οι βροχές είχαν γίνει σχεδόν τόσο έντονες όσο την άνοιξη.

Λίγο λίγο, ο αέρας ψύχθηκε και ανήγγειλε την εγγύτητα του χειμώνα. Ευτυχώς, τα αποθέματα είχαν δημιουργηθεί προσεκτικά και είχαν προστατευτεί. Οι μέρες είχαν γίνει πολύ μικρότερες. Ο ήλιος φαινόταν να έχει δύσει νωρίτερα από το συνηθισμένο. Οι άνθρωποι κάνανε τις τελευταίες εργασίες στα χωράφια.

Τα σταφύλια από τα αμπέλια είχαν προ πολλού συλλεχθεί. Μερικοί ξεχασμένοι σπόροι ήταν διαθέσιμοι για το Φουντωτίουρο και τη Λεπτόρυγχη. Τα μανιτάρια ήταν διάσπαρτα στη χαμηλή βλάστηση και τα λιβάδια με τα υπέροχα χρώματά τους, και πρόσφεραν έναν τελευταίο πειρασμό στους φίλους μας. Άλλα ακριβώς όταν όλα φαίνονταν να κοιμούνται, οι άνεμοι γίνονταν όλοι και πιο συχνοί. Μερικές φορές, το πρωί, όλη η φύση ήταν κρυμμένη από μια πυκνή ομίχλη. Στη συνέχεια, μια μέρα νωρίς το πρωί, όταν ο ήλιος έμοιαζε να έχει κρυφτεί εντελώς, είδαν στον ουρανό και ολόγυρα μεγάλες νιφάδες χιονιού να καλύπτουν σταδιακά το έδαφος και το δέντρο όπου είχαν καταφύγει. Η ωραία εποχή είχε τελειώσει, ήταν χειμώνας. Τώρα οι άνθρωποι τους έβλεπαν πιο συχνά να κρύβονται στα κρησφύγετά τους, σφιχταγκαλιασμένοι όλοι μαζί.

Τα μικρά σκιουράκια, την άνοιξη, σύντομα θα κατακτούσαν την ελευθερία τους.

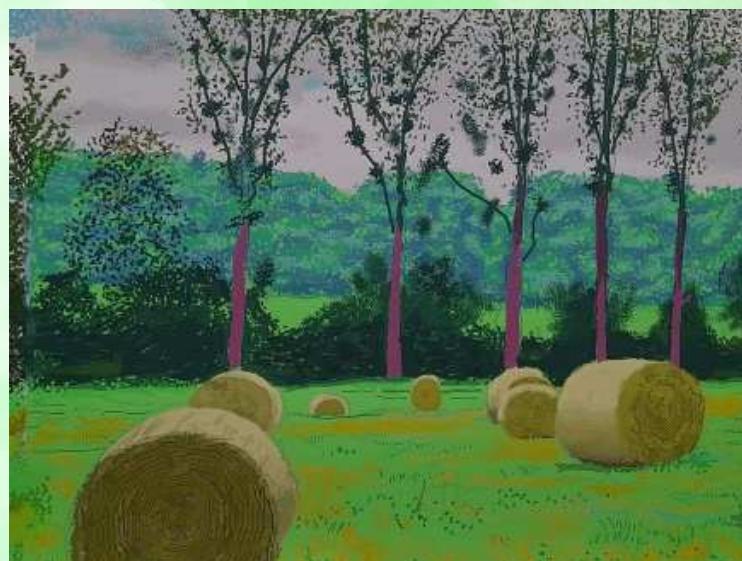
Alain Cluzel

Οι τέσσερις εποχές

Ξέρετε τις τέσσερις εποχές του Βιβάλντι. Αλλά ξέρετε τις τέσσερις εποχές του David Hockney;

Ο David Hockney είναι ένας Άγγλος ζωγράφος. Είναι 86 χρόνων και ζωγραφίζει πορτρέτα και τοπία εδώ και 70 χρόνια περίπου. Έζησε στην Αγγλία, στις ΗΠΑ και τώρα ζει στην Γαλλία, στην Νορμανδία.

Αγόρασε ένα παραδοσιακό σπίτι στην Νορμανδία το 2019 και άρχισε να μένει εκεί στην αρχή του 2020. Τον Μάρτιο ήταν το lockdown, ο David Hockney είχε χρόνο και όλα ήταν ήρεμα. Ο καιρός στην Νορμανδία ήταν πολύ καλός, ήταν η αρχή της άνοιξης και ο κήπος του David Hockney ήταν πολύ όμορφος. Το γρασίδι ήταν πολύ πράσινο με τα πρώτα λουλούδια : primroses και κίτρινους νάρκισσους και τουλίπες. Ο ουρανός ήταν γαλάζιος. Τα δέντρα είχαν τα πρώτα φύλλα και τα πρώτα λουλούδια. Ο David Hockney ήταν πολύ χαρούμενος με τον κήπο του και ζωγράφιζε όλη μέρα και κάθε μέρα.

Το καλοκαίρι, ο David Hockney ζωγράφιζε ξανά και ξανά, όλη μέρα και κάθε μέρα. Στην Νορμανδία, στην Bayeux, είχε δει την τεράστια ταπετσαρία και νόμισε ότι ήταν υπέροχη. Σκέφτηκε ότι μπορούσε να κάνε μια έκθεση για τις τέσσερις εποχές στην Νορμανδία. Τον δέκατο ένατο αιώνα, ο Monet είχε ζωγραφίσει πολλά τοπία στην Νορμανδία, και, σαν αυτόν, ο David Hockney ζωγράφισε πολλές εικόνες κοντά στο σπίτι του.

Ενδιαφέρεται για νέες τεχνικές. Πριν ζωγράφιζε με φωτογραφικές μηχανές, για παράδειγμα με Polaroid και μετά, χρησιμοποίησε το φαξ, τον εκτυπωτή και τώρα ζωγραφίζει με ένα i-pad.

Του αρέσουν πάντα τα δέντρα και τα χρώματα. Έτσι το φθινόπωρο είναι μία εποχή που του αρέσει πάρα πολύ. Τα δέντρα μπορούν να είναι πράσινα, καφέ, γκρι και κίτρινα, πορτοκαλί, κόκκινα ή ροζ ή μωβ, γιατί όχι; Στην Γαλλία και παντού η ζωή ήταν πολύ δύσκολη με τον covid και τα lockdown. Άλλα θέλει να δείξει ότι η φύση είναι πάντα όμορφη. Θέλει να δείξει ότι είναι πολύ σημαντικό να κοιτάζεις την φύση. Τώρα όταν κοιτάζω ένα τοπίο, το βλέπω συχνά σαν να ήταν μια εικόνα του David Hockney. Και εγώ βλέπω μωβ ή μπλε δέντρα.

Και ζωγράφισε ξανά και ξανά το χειμώνα. Δεν χιονίζει συχνά στην Νορμανδία αλλά το 2020 ο David Hockney ήταν τυχερός, χιόνισε λίγο. Το χιόνι χαροποιεί πάντα τους ζωγράφους, χαροποιεί τους ιμπρεσιονιστές, και βεβαίως χαροποιεί τον David Hockney. Το χειμώνα, ήξερε ότι η έκθεσή του θα είναι έτοιμη το 2021. Έκανε 100 πίνακες περίπου.

Η έκθεσή του άρχισε τον Οκτώβριο του 2021 για 4 μήνες και λεγόταν A year in Normandie, ένα έτος στην Νορμανδία. Remember that they cannot cancel Spring, Να θυμάστε ότι δεν μπορούν να ακυρώσουν την Άνοιξη. Ήταν στο Παρίσι, στο μουσείο Orangerie, το μουσείο όποιο βρίσκονται οι πίνακες του Monet, τα νούφαρα... 100 πίνακες, Μήκος 90 μέτρα, μια υπέροχη έκθεση.

Τώρα αυτή η έκθεση είναι στην Αγγλία, στο μουσείο του, στην Bradford, ένα υπέροχο μουσείο για έναν υπέροχο ζωγράφο.

Christine Lafont

Το τέταρτο στάδιο: αθανασία

Σύμφωνα με τον μύθο, ο Οιδίποδας βρήκε ένα τέρας το οποίο στάθηκε φρουρός στην είσοδο της Θήβας, τη διάσημη Σφίγγα.

Ρώτησε, μάλιστα, τους περαστικούς:

Ποιο ον στην αρχή στέκεται στα τέσσερα, έπειτα στα δύο και προς το τέλος της ζωής του στα τρία;

Και βέβαια όλοι ξέρουμε ότι αυτό το ον είναι ο άνθρωπος. Δηλαδή ως άνθρωποι, έχουμε τρια στάδια, την νεότητα, την ωριμότητα και το γήρας.

Μα στα τελευταία χρόνια, αφού νικήσαμε ασθένειες οι οποίες μας σκοτώνουν εδώ και χιλιάδες χρόνια, ξεκινήσαμε να σκεφτόμαστε διαφορετικά το πρόβλημα επιβίωσης.

Τώρα, σαν άνθρωποι, σκεφτόμαστε μπροστά, πολύ πιο μπροστά.

Θα έλεγα ότι κάνουμε πλάνα για την τέταρτη εποχή μας, την αθανασία.

Μα πως ακριβώς;

Μόνο κάποιες μέρες πριν, μια ομάδα από μία ελβετική startup ανακοίνωσε ότι άρχισε να δέχεται πελάτες για χειμερία νάρκη.

Δεν πρέπει να περιμένουν πολύ πριν γεμίσουν την λίστα αναμονής.

Υπάρχουν ήδη σχεδόν 400 άτομα τα οποία είναι διατεθειμένα να ξοδέψουν 200 χιλιάδες ευρώ (ο καθένας), μόνο για την πιθανότητα να ξυπνήσουν μια μέρα σε κάποιες εκατοντάδες χρόνια.

Τίποτα δεν είναι σίγουρο όμως, υπογραμμίζει η εταιρία.

Το σημαντικό είναι, όμως, να συντηρήσουν σωστά το σώμα των πελατών, δηλαδή πρέπει οπωσδήποτε να βάλουν σε λήθαργο το πτώμα σε διάστημα μιας ώρας το πολύ.

Έτσι πρέπει γιατί αλλιώς το πτώμα παθαίνει βιολογικό θάνατο, δηλαδή τα κύτταρα ξεκινάνε να χαλάνε.

Και από εκεί, η διαδικασία δεν αντιστρέφεται. Εκτός από τον πάγο, οι επιστήμονες βγάζουν το αίμα από το σώμα και βάζουν ένα ειδικό υγρό, το οποίο συντηρεί τα όργανά μας.

Η έρευνα προχωράει και δεν έχουμε ακόμα "ξυπνήσει" κάποιον, αλλά έχουμε την αυτοπεποίθηση ότι, σε έναν αιώνα περίπου, θα είμαστε έτοιμοι για τούτο το βήμα.

Μα ποιοι είναι οι πελάτες που μπορούν να μπουν στη λίστα αναμονής;

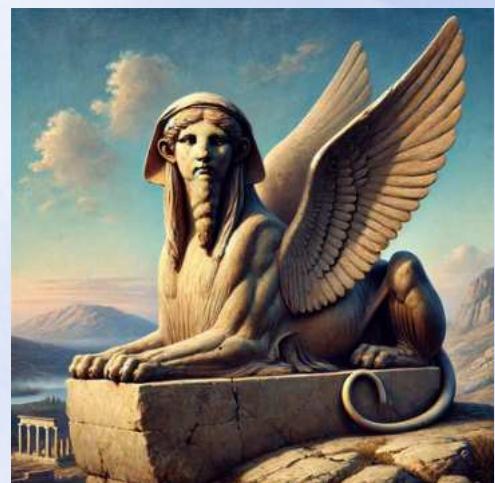
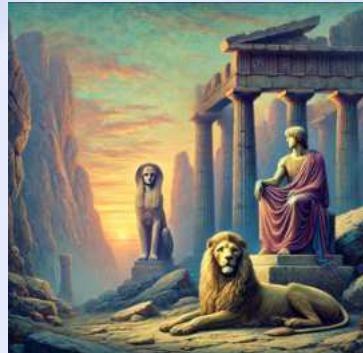
Πέρα από τα χρήματα, το πείραμα είναι αποκλειστικά αφιερωμένο σε ανθρώπους με δύσκολες ασθένειες και μάλιστα τέτοιοι άνθρωποι βλέπουν μια δεύτερη ευκαιρία για καλύτερη ζωή.

Η ελβετική εταιρία έχει ήδη δυο ανθρώπους στα δικά τους εργαστήρια, αλλά πάλι το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι να παρέμβουν σε μια ώρα το πολύ.

Τα τελευταία χρόνια διαβάζουμε πάντα για την αρνητική αύξηση του πληθυσμού και δεν έχουμε ακόμα μια πραγματική λύση.

Μήπως θα είναι αυτή η λύση για την ανθρωπότητα:

Roberto Cortese

Τέσσερις Εποχές

Καλοκαίρι

Θερμότητα.

Μπλε.

Ελευθερία.

Και ένα ολόκληρο νησί για εξερεύνηση.

Σε μια μυστική παραλία,

πίσω από ένα δύσκολο μονοπάτι,

δίνω τα χέρια με αγάπη.

Εικόνα 1. Κεφαλονιά, Ελλάδα.

Φθινόπωρο

Πήγα μια βόλτα ένα πρωί του Νοέμβρη. Ανακάλυψτα ακόμη την Αθήνα και κάθε γωνιά μου έφερνε ένα χαμόγελο.

Ο ήλιος χάιδεψε το δέρμα μου.

Το φως ταίριαξε με τα ερείπια, φέρνοντας μια ομορφιά από το παρελθόν στο παρόν.

Και τα μάτια μου παρατήρησαν έναν χορό από σκιές και σχήματα που μας καλούσαν να ζήσουμε.

Και να είναι μέρος σε κάτι μεγαλύτερο.

Εικόνα 2. Αρχαία Αγορά Αθηνών

Χειμώνας

Κρύο.

Ομίχλη.

Χριστούγεννα.

Καιρός να νιώσεις μακριά,

αλλά, επίσης, καιρός να βρούμε οικογένεια,

και να νιώσεις αγάπη,

Σε μια νέα πόλη.

Εικόνα 3. Ιωάννινα, Ελλάδα.

Ανοιξη

Από τη στιγμή που μπαίνεις στην πόλη-φρούριο νιώθεις ήδη ότι βρίσκεσαι σε άλλη εποχή. Η Ελλάδα έχει αυτή τη δύναμη να σε μεταφέρει στο παρελθόν και να σου λέει ιστορίες.

Εκείνο το πρωί φυσούσε ένα αεράκι που έφερνε τις αδιαμφισβήτητες μυρωδιές της άνοιξης, ανακατεμένες με ένα άγγιγμα αλατιού.

Εκείνο το πρωί τα χρώματα με χάιδευαν και ζωγράφισαν τις γωνίες του μυαλού μου, προσκαλώντας με να μείνω για πάντα.

Και αφού ανέβηκα στο κάστρο, κολύμπησα στη θάλασσα και βρήκα τον φάρο, έλυσα ένα μυστήριο αυτής της ζωής: το σπίτι δεν είναι ένα μέρος αλλά οι άνθρωποι.

Εικόνα 4. Μονεμβασιά, Ελλάδα.

Blanca Pérez Medina

Καταγράφοντας τις τέσσερις εποχές

Πριν πεθάνει το 2009, ρώτησα τον πατέρα μου τι σημαίνει η λέξη "Μνημόσυνο." Τον τράβηξα σε βίντεο να μου μιλάει για την καταγραφή, γιατί πάντα ηχογραφούσα πράγματα για την ιστορία, δημιουργώντας τα δικά μου μνημεία σε όλη μου τη ζωή. Έκανα ντοκιμαντέρ από τουλάχιστον 11 ετών, όταν κουβάλησα ένα σκονισμένο μαγνητόφωνο στο πρώτο μου ταξίδι στην Ελλάδα.

Ηχογράφησα την οικογένειά μου στην Καρδίτσα, η οποία έλεγε πράγματα που δεν καταλάβαινα ακόμη. Ηχογράφησα τον μεγάλο θείο μου Βασίλη τον Στρατηγό (ο οποίος απλώς πήρε το «General» στα αγγλικά -- βοήθησε στην προστασία της οικογένειας κατά τη διάρκεια του Εμφυλίου Πολέμου) να μιλά για την οικογενειακή ιστορία. Ηχογράφησα τα μικρά μου ξαδέρφια να επαναλαμβάνουν τα παρατσούκλια που τους είχα δώσει στα αγγλικά: το ένα το αποκαλούσα "καλό παιδί" και το άλλο "brat" με βάση τις προσωπικότητές τους. (Δεκαπέντε χρόνια αργότερα, το «καλό παιδί» τράκαρε με μια μοτοσικλέτα και σκοτώθηκε. Ίσως δεν υπάρχουν πιο θλιβερά μνημόσυνα από αυτά που γίνονται την άνοιξη.)

Στα πρώτα καλοκαιρινά ταξίδια στην Ελλάδα, άφηνα το μηχάνημα να ηχογραφεί ξεχνώντας το ανοιχτό, θυμίζοντας για πάντα τον ρόλο μου ως κακής μεγάλης αδερφής. Ξεχνούσα ότι η συσκευή εγγραφής ήταν ενεργοποιημένη και οι φωνές μου σημείωναν τη σιωπή όταν επέπληξα τον μικρό μου αδερφό που χρησιμοποίησε μια λέξη την οποία έφτιαξα ("Αυτή είναι η λέξη μου!"). Βγήκα εκτός θέματος: Η γλώσσα είναι δική μας για να την μοιραζόμαστε.

Ανεξάρτητα από την ετυμολογία των λέξεων.

Μνημόσυνο, απάντησε ο μπαμπάς μου στα αγγλικά σε εκείνη την ηχογράφηση, τρία χρόνια πριν γίνει η δική του. Δεν ξέρετε τι είναι αυτό, το μνημείο κάποιου; Δεν ήταν ποτέ υπομονετικός άνθρωπος και η απελπισία του γέμισε τη φωνή του. Τον παρακάλεσα να σκεφτεί να μου το πει μόνο για τον μικρό Βασίλη (τον συνονόματο και εγγονό του). Πες μου τις παραδόσεις. Πες μου τι σημαίνει όλο αυτό. Λοιπόν, είπε τελικά, όλοι πηγαίνουν στην εκκλησία. Λένε κάποιους ύμνους.

Μετά πάνε να φάνε. Ξέρετε, μνημονεύουν το άτομο. «Θυμάσαι τον θείο Γιώργο; Έκανε αυτό, έκανε εκείνο;» Το παράδειγμα ήταν χρήσιμο, αλλά ήθελα περισσότερα. Πότε σταματούν οι άνθρωποι να φοράνε μαύρα; Δεν ξέρω, είπε τελικά. Ρώτα τη θεία σου την Καίτη. Δεν ακολουθώ τα θρησκευτικά πράγματα. Μετά μου είπε: Σταμάτα να ηχογραφείς, με εκνευρίζει. Τον παρακάλεσα να συνεχίσω λίγο, αλλά το έσβησα όταν με κοίταξε θυμωμένος. Αν και ήταν δύσκολος άνθρωπος, ήμασταν κοντά και ο θάνατός του άφησε ένα κενό. Ξαφνικά κατάλαβα γιατί οι άνθρωποι φορούσαν μαύρα. Δείχνει τα συναισθήματά σου χωρίς να χρειάζεται να το πεις. Μεταφέρει μια διάθεση. Ρωτάει: Μπορείς να είσαι ευγενικός μαζί μου; πονάω.

Αυτό το χειμώνα, ένας νέος Έλληνας φίλος έπεσε σε αυτήν την ηχογράφηση του μπαμπά μου στο YouTube, αφού την συμπεριέλαβα σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα ντοκιμαντέρ που ονομάζεται «Selfie». Ένιωθε στεναχωρημένος από αυτό που άκουσε στη φωνή μου, αυτή την προσεκτική ερώτηση ενός άντρα που ακουγόταν έκρυθμος. Δάκρυσε ακούγοντας την ικεσία στη φωνή μου. Αυτή η ανάγκη να μάθω για μια παράδοση που μου είχε λείψει λόγω της νέας ζωής του μπαμπά μου στην Αμερική. Ο μπαμπάς μου είπε ότι ήθελε οι απόγονοί του να είναι Αμερικανοί. Ο αδερφός μου και εγώ γνωρίζαμε ελάχιστα από την ελληνική κουλτούρα πέρα από τα γεμάτα ψυχή ρεμπέτικα τραγούδια που έπαιζε ο μπαμπάς μου στο δικό του μαγνητόφωνο τις Κυριακές που μας επισκεπτόταν.

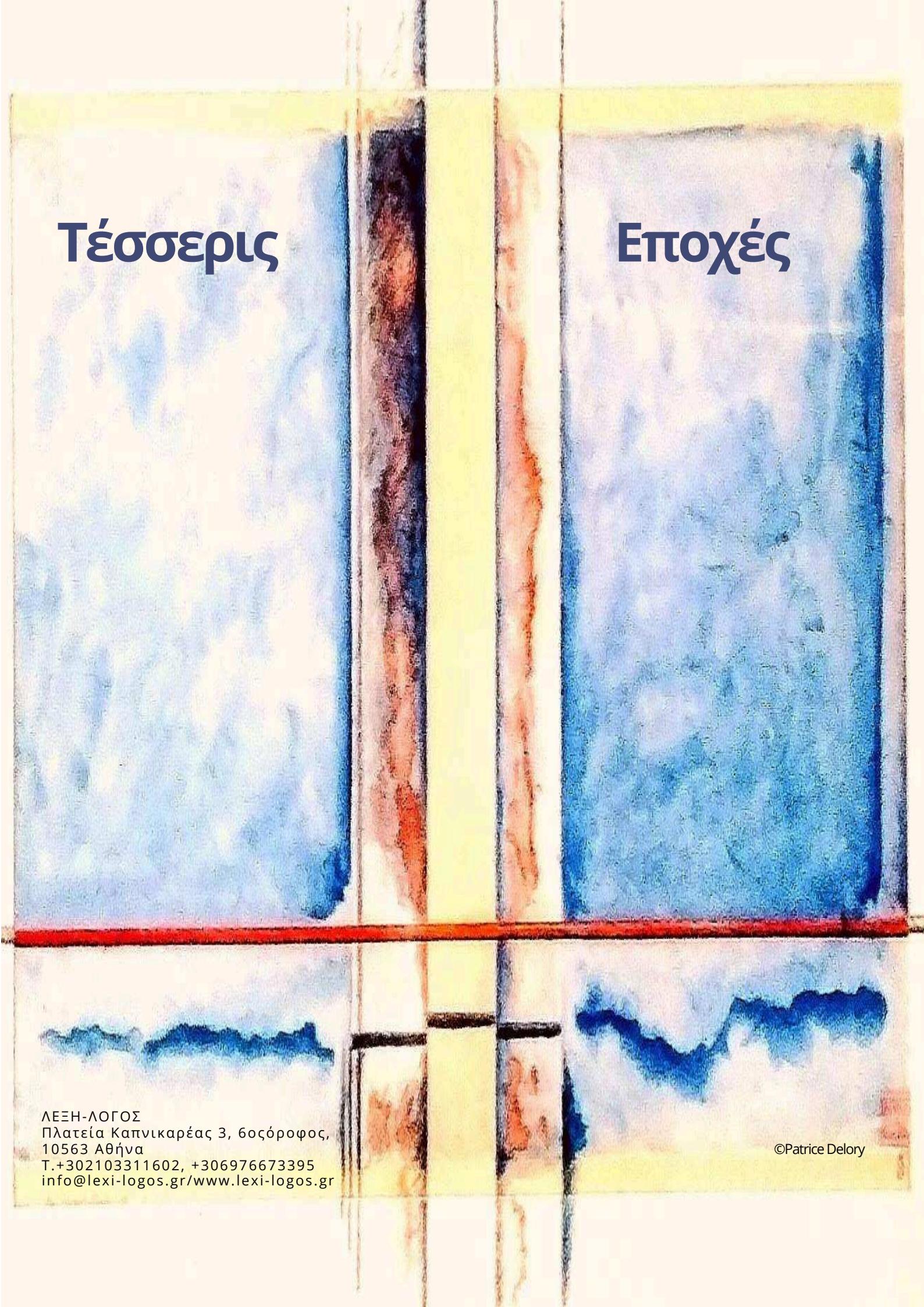
Μια μέρα την άνοιξη, δύο μήνες αφότου άκουσε αυτή την ηχογράφηση, ο φίλος μου μου είπε ότι επειδή ο μπαμπάς μου δεν είχε τις πληροφορίες για τα μνημόσυνα, ερεύνησε τη σημασία τους για μένα. Εντόπισε μερικές από τις τρέχουσες παραδόσεις στη Βασίλισσα του Κάτω Κόσμου, την Περσεφόνη. Ο μύθος εξηγούσε την εγκόσμια αλλαγή των εποχών, αλλά και τον απόκοσμο αιώνιο κύκλο ζωής και θανάτου. Μετά την απαγωγή της Περσεφόνης από τον Άδη στον κάτω κόσμο, η μητέρα της Δήμητρα, η θεά της γεωργίας, έψαχνε ακατάπαυστα. Εξαιτίας της θλίψης της, οι σοδειές απέτυχαν και τα φυτά μαράθηκαν. Έφαγε έναν σπόρο ροδιού -- τον καρπό του νεκρού -- και γι' αυτό ήταν καταδικασμένη να παραμείνει εκεί. Ωστόσο, η μητέρα της έκανε μια συμφωνία και η κόρη της επέστρεψε έξι μήνες κάθε χρόνο. Όταν η Περσεφόνη κατέβηκε στον Άδη, η θλίψη της μητέρας της έκανε όλα τα φυτά να μαραθούν και ο κόσμος να παγώνει το χειμώνα. Όταν γύριζε, άνθιζαν τα λουλούδια και ήταν ξανά άνοιξη.

Τα μνημόσυνα θεμελιώνονται σε αυτόν τον μύθο. Στην πραγματικότητα η λέξη «Μνημόσυνο» προέρχεται από την ελληνική μυθολογία, από τη Μνημοσύνη, τη θεά της μνήμης. Όπως συμβαίνει με πολλές χριστιανικές παραδόσεις, η συμβολολογία μεταφέρθηκε από τη μυθολογία ή τις παιγανιστικές παραδόσεις. Στα μνημόσυνα, ένα κέικ με μούρα σίτου που ονομάζεται κόλλυβα σερβίρεται με ρόδι. Το πραγματικό κέικ, το οποίο μοιάζει με ένα λοφίσκο από χώμα, έχει σχήμα που μοιάζει με τάφο. Το κέικ συμβολίζει τον θάνατο, ή το να είσαι στο έδαφος, μετά τη ζωή: να σηκωθείς από αυτό.

Ηχογραφώ πράγματα γιατί θέλω να θυμάμαι. Αν και οι παραδόσεις επανακατηγοριοποιούνται, η γλώσσα αλλάζει και το σώμα μας προετοιμάζεται να επιστρέψει στη γη, η καταγραφή σημαίνει ότι μοιραζόμαστε τη μνήμη των δικών μας ανθοφοριών για εκείνους που θα αναδυθούν στις μελλοντικές εποχές.

Eleni Vlachos

Τέσσερις

Εποχές

ΛΕΞΗ-ΛΟΓΟΣ
Πλατεία Καπνικαρέας 3, δοςόροφος,
10563 Αθήνα
T.+302103311602, +306976673395
info@lexi-logos.gr/www.lexi-logos.gr

©Patrice Delory